

Handläggare
Jens Westlund
Telefon: 08-508 21 150Till
Älvsjö stadsdelsnämnd
2017-12-14

Verksamhetsplan 2018 för Älvsjö stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till verksamhetsplan och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till resultatenheter bilaga 1.
3. Nämnden begär budgetjustering om 1,0 mnkr för åtgärder för giftfri förskola.
4. Nämnden begär budgetjustering om 4,35 mnkr för klimatinvesteringar enligt bilaga 4.
5. Nämnden begär budgetjustering om 2,0 mnkr för medel för Älvsjöskogens naturreservat.
6. Nämnden ansöker om budgetjustering med 0,5 mnkr för ökade kostnader för investering i trygghetslarm.
7. Nämnden begär budgetjustering om 470,2 tkr för särskild kompetensutvecklingsinsats enligt bilaga 5.
8. Nämnden anmäler omslutningsförändringar om 145,8 mnkr.
9. Nämnden godkänner Plan för upphandling 2018.
10. Nämnden godkänner Plan för internkontroll med väsentlighets- och riskanalys för 2018 enligt bilaga 7.
11. Nämnden godkänner System för internkontroll enligt bilaga 3.
12. Nämnden fastställer ersättningsnivåer för intäktsfinansierade verksamheter 2018 enligt bilaga 2.

Anne-Marie Tingeborn
StadsdelsdirektörTuula Kipinoinen Ericsson
AvdelningschefGöran Sjödin
VerksamhetsområdeschefEva Frykler
VerksamhetsområdeschefElisabet Tullgren
Avdelningschef

Innehållsförteckning

Inledning	4
1. Ett Stockholm som håller samman	7
1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.....	7
1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla	9
1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar	14
1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	16
1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla	17
1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	18
1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet	20
2. Ett klimatsmart Stockholm	24
2.1 Energianvändningen är hållbar	24
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade	25
2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning	25
2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva	26
2.5 Stockholms miljö är giftfri	27
2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund	28
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	28
3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion.....	28
3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad	29
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	30
3.4 I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet	32
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	32
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm	32
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika	33
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	34
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering	35
4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	37
4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld	38
4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	39
4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande.....	42

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	43
Uppföljning av ekonomi.....	44
Nämndens ekonomiska förutsättningar	44
Investeringar.....	52
Försäljningar av anläggningstillgångar	52
Resultatenheter	52
Verksamhetsprojekt (driftprojekt).....	53
Budgetjusteringar	53
Omslutningsförändringar.....	55
Medel för lokaländamål.....	56
Övriga ekonomiska redovisningar.....	56
Kvalitetsarbete.....	56
Övrigt.....	58

Bilagor

- Bilaga 1: Bilaga 1 Nämndens budget och blanketter 2018 Sdn21
- Bilaga 2: Bilaga 2 Ersättning till enheterna 2018
- Bilaga 3: Bilaga 3 System för internkontroll 2018
- Bilaga 4: Bilaga 4 Ansökan om klimatinvesteringar
- Bilaga 5: Bilaga 5 Ansökan om kompetensutveckling
- Bilaga 6: Bilaga 6 Personal- och kompetensförsörjningsplan 2018
- Bilaga 7: Bilaga 7 Plan för internkontroll med väsentlighets- och riskanalys 2018
- Bilaga 8: Bilaga 8 Plan för upphandling

Inledning

Älvsjö växer och staden planerar för fler bostäder, arbetsplatser, förskolor och gruppboheter. Befolkningen beräknas öka från 28 977 år 2017 till 30 644 år 2018. De snabbast växande åldersgrupperna är åldern 0-1 år och unga 16-19 år. Stadsdelsnämndens verksamheter måste därmed kontinuerligt utökas och utvecklas för att motsvara behovet av insatser i förhållande till befolkningen och de snabbast ökande befolkningsgrupperna.

Stadsdelsnämnderna ansvarar för kommunal förskoleverksamhet, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri, barn, kultur och fritid, ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder, samt lokal demokrati. Stadsdelsnämnderna ansvarar också för stadsmiljöarbete, viss tillsynsverksamhet, samt samhällsvägledning. Nämnden bidrar till ett Stockholm för alla genom verksamheter som erbjuder delaktighet och jämställdhet, samt respekt för de mänskliga rättigheterna och är fri från diskriminering.

Älvsjö stadsdelsnämnd har tilldelats sammanlagt 631,2 mnkr i nettobudget 2018 för verksamheterna, vilket är en nettoökning med 31,9 mnkr (5,3 %). Prognosen per oktober 2017 uppgår till en nettokostnad på 617,2 mnkr, vilket visar att volymerna har ökat under 2017. Befolkningsprognosen för 2018 innebär att antalet invånare förväntas öka med 5,7 procent. Det tillsammans med förväntade pris- och löneökningar betyder att nämnden måste fortsätta med en kostnadseffektiv verksamhet för att uppnå en ekonomi i balans 2018.

Övergripande om nämndens verksamhet

Stockholms stads budget, som utgår från vision 2040, är styrande för nämndens verksamheter. I nämndens verksamhetsplan beskrivs de resultat och aktiviteter som stadsdelsnämnden förväntar sig ska uppnås eller genomföras under 2018. Samverkan och samarbete mellan stadens olika förvaltningar är prioriterat under året och en grund för vidareutveckling av nämndens samtliga verksamheter med särskilt fokus på trygghetsfrågor och nyanlända.

Nämndens verksamheter arbetar enligt stadens miljöprogram och under 2018 satsar nämnden främst på att fortsätta projektet Kemikaliesmart förskola samt att öka andelen ekologiska livsmedel. I parkerna ska den biologiska mångfalden förbättras.

Stadsdelsnämnden är aktiv i flera av stadens digitaliseringsåtgärder. Inom äldreomsorgen ska medarbetarnas IT-kunskaper öka genom deltagande i projektet Dig-IT och inom förskola ska förvaltningen införa Skolplattformen. Verksamhetsområdet stadsmiljö och park med i utvecklingen av Driftportalen.

Stadsdelsnämnden har 700 medarbetare och chefer som verkar i en arbetsmiljö med ett öppet arbetsklimat som erbjuder former för engagemang och lärande på varje arbetsplats. Under året kommer förvaltningen att utveckla organisation och arbetssätt och erbjuda kompetensutvecklingsinsatser. Nämnden söker även kompetensutvecklingsmedel för flera insatser.

Trygghet

Stadsdelsnämnden har ett nära samarbete med Älvsjö kommunpolis och samverkansöverenskommelsen med Polisen ligger till grund för det brotts- och drogförebyggande arbetet. Förvaltningen har flera forum för att arbeta i samverkan med olika aktörer för ökad trygghet och stärker det interna arbetet med en Trygghetsgrupp. Inom

stadsmiljö kommer flera större parkupprustningar att göras för att öka trygghet och trivsel. Trygghetsvandringar genomförs under året för att identifiera vad som kan förbättras i stadsmiljön.

Ett lokalt utvecklingsprogram för Älvsjö stadsdelsnämnd antogs i samband med tertialrapport 2 2016 som nämnden under kommande år arbetar in i verksamheterna. De prioriterade områdena i det lokala utvecklingsprogrammet är:

- Förebyggande arbete och meningsfull fritid med fokus på unga i åldern 13-18 år
- Fler möjligheter till studier, arbete och egen försörjning med fokus på unga vuxna i åldern 16-29 år
- Trygghet och trivsel

Nyanlända

Förvaltningen planerar insatser för att möta behov och ge vägledning och stöd till nyanlända för att de så snabbt som möjligt ska komma in i arbets- och samhällslivet. De erbjuds information och samhällsvägledning på Medborgarkontoret, men också ett kompletterande socialt stöd utifrån behov. Förvaltningen kommer i arbetet att samverka med andra förvaltningar inom staden, andra myndigheter och olika aktörer från civilsamhället.

Förskoleverksamhet

Förvaltningen fortsätter planeringen av fyra nya förskolor i stadsdelarna Solberga och Långbro, samt att utöka inskrivningsgraden i förskoleverksamheten. Naturvetenskap, matematik och språkutveckling är prioriterade områden liksom inne- och utomhusmiljön. Förskolans verksamhet ingår i den stora satsningen staden gör på ökad digital kompetens och kreativitet genom Skolplattformens införande.

Äldreomsorg

Under 2018 kommer ett särskilt fokus att läggas på äldres upplevelse av trygghet, möjligheter till utevistelser samt inflytande och delaktighet i utformning av insatser. Förvaltningen ska granska hemtjänstutförarna samt genomföra projektet "Tryggt mottagande i hemmet" som startades under 2016. Vidare planerar förvaltningen att starta aktivitetscentra vid seniorboendet Långbroberg.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Nämndens verksamheter för personer med funktionsnedsättning ska fokusera på att öka förutsättningar för den enskildes delaktighet, självbestämmande och trygghet. Under 2018 fortsätter arbetet med genomföra det reviderade programmet för stöd till anhöriga.

Förvaltningen kommer att fortsätta att prioritera arbetet för att belysa jämställdhetsperspektivet inom myndighetsutövningen.

För att tillgodose behovet av anpassade boenden för personer med funktionsnedsättning enligt LSS och SOL samordnar förvaltningen sitt arbete med berörda fackförvaltningar och externa byggföretag. De närmaste åren kommer flera boenden att starta.

Individ- och familjeomsorg

Samverkan mellan förskola, skola, socialtjänst, fritidsverksamhet samt förebyggande och uppsökande socialt arbete stärks för att tidigt upptäcka och ge stöd till barn i riskzon.

Ett skolsocialt stödteam ska inrättas. Familjevården ska fortsätta att utvecklas för att säkra att barn och unga som placeras i familjehem får en trygg och säker vård och omsorg. Antalet ensamkommande flyktingbarn som nämnden har fortsatt ansvar för minskar. Nyanlända ska få stöd för att så snabbt som möjligt komma in i arbets- och samhällslivet.

För att säkerställa ett likställt och samordnat stöd och skydd av hög kvalitet till våldsutsatta ska stadsdelsnämnderna inrätta regionala Relationsvåldsentra. Rutiner och metoder ska utvecklas för att inventera målgrupperna, upptäcka våldet, hitta våldsutsatta och våldsutövare och därmed kunna erbjuda stöd och hjälp.

Socialpsykiatri

Inom socialpsykiatri syftar beviljade insatser till att öka den enskildes möjlighet till ett självständigt liv. Sysselsättningsenheten Rondellen och Boendestödet driver ett projekt kring brukares fritid och hälsa. Stort fokus finns även när det gäller delaktighet i planering av insatser.

Barn, kultur och fritid

Parklekarna erbjuder verksamhet för yngre barn och deras föräldrar och utemiljön i parkleken Kristallen har ett särskilt fokus på djurskötsel.

Ungdomens hus erbjuder verksamhet för åldersgruppen 13-18 år och grunden för verksamheten är att ungdomar själva har möjlighet att tillsammans med personalen planera och genomföra aktiviteter i en stimulerande och trygg miljö. Fritidsledarna/fritidslotsarna arbetar uppsökande på skolorna för att motivera fler ungdomar att engagera sig i olika idrotts- och kulturaktiviteter. Ungdomens hus har även särskilda lovaktiviteter. Sommarkollo och utflykter för hela familjer ska även erbjudas.

Stadsdelsnämnden stödjer föreningslivet i Älvsjö genom att bevilja föreningsbidrag.

Stadsmiljöverksamhet

Stadsmiljön har stor betydelse för upplevelsen av trygghet och trivsel. Älvsjöborna är mer nöjda med skötseln av parker och naturområden än genomsnittet i staden. Flera parkinvesteringar genomförs under året, till exempel upprustningen av lekparken Apelsinen och skapandet av fler odlingsmöjligheter i Viktoriaparken. Älvsjöskogens naturreservat får en fortsatt naturmarksvård och upprustning av spår och belysning.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Stadsdelsnämnden ska ge människor stöd i att ta tillvara sina resurser och för att försörja sig själva genom individuellt utformade insatser. Nämnden ska arbeta för att alla barn ska få jämlika uppväxtvillkor och arbetet med ekonomiskt bistånd ska utgå från ett tydligt barnperspektiv. Antalet hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd i stadsdelen minskar. De kommande åren bedöms behovet av ekonomiskt bistånd påverkas av det ökade antalet nyanlända.

Budget- och skuldrådgivningen arbetar med att fånga upp problem som rör hushåll med privatekonomiska svårigheter och i den nya skuldsaneringslagen omfattar det även egna företagare.

Som en del av utvecklingsåtagandena i det lokala utvecklingsprogrammet för Älvsjö kommer samarbetet med Arbetsförmedlingen, Jobbtorg och stadsdelsförvaltningen stärkas. Jobbtorg unga ska arbeta med alla arbetslösa unga 20-29 år. De personer som arbetar på Jobbtorg unga

med det kommunala aktivitetsansvaret (uppföljning av de personer som hoppar av gymnasiet) ska kunna ha mottagningstider i förvaltningens medborgarkontor.

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Stadsdelsnämnden bidrar till ett Stockholm som håller samman genom att vara en levande och trygg stadsdel med jämlika uppväxtvillkor för barn och unga samt ha en god kvalitet och hög delaktighet i nämndens verksamheter.

Förskolans verksamhet lägger grunden till ett livslångt lärande och arbetet med att upprätthålla en hög kvalitet och öka likvärdigheten fortsätter.

Nämndens förebyggande arbete med fokus på tidiga insatser till barn och ungdomar fortsätter i samarbete med fritiden och stadsdelens grundskolor. Institutionsplaceringar ska i möjligaste mån undvikas till förmån för öppenvårdslösningar.

Antalet ensamkommande flyktingbarn som nämnden har fortsatt ansvar för minskar. De som får tillfälliga eller permanenta uppehållstillstånd ska ha fortsatt stöd i integrationsprocessen. Nyanlända ska få stöd för att så snabbt som möjligt komma in i arbets- och samhällslivet.

Nämndens ansvar inom missbruksområdet utökas eftersom spelmissbruk nu likställs med alkohol- och substansmissbruk.

Verksamheterna för äldre och funktionsnedsatta präglas av trygghet, värdighet och valfrihet. Målet ska inom nämndens enheter infrias genom ett individuellt utformat stöd samt fortsatta satsningar på kompetensutveckling av personal. Förebyggande insatser i samverkan med andra aktörer ska prioriteras för äldre och funktionsnedsatta.

Tryggheten i Älvsjö är en prioriterad fråga. Stadsdelsnämnden har ett nära samarbete med Älvsjös kommunpolis och den nya samverkansöverenskommelsen ligger till grund för det brotts- och drogförebyggande arbetet i stadsdelområdet. Inom stadsmiljö kommer flera större parkupprustningar att göras för att öka trygghet och trivsel.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

Utgångspunkten för stadsdelsnämndens verksamhet är att alla barn ska ha lika goda möjligheter oavsett bakgrund. Stadsdelsnämnden ska bidra till att utjämna villkoren för unga genom att öka inskrivningsgraden i förskolan, ha riktade mötesplatser för barn och unga, ha ett barnperspektiv i arbetet med ekonomiskt bistånd och minimera antalet barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd.

Förskoleverksamhet

Ett nytt skolprogram för Stockholms stads förskolor och skolor kommer att ersätta stadens nuvarande förskoleprogram "Framtidens förskola". Stadsdelsnämndens mål täcker in de fem läroplansområdena; normer och värden, utveckling och lärande, barns inflytande, förskola och hem samt samverkan med skolan.

Brukarundersökningen för förskolan visar att Älvsjös kommunala förskolor får det högsta betyget i staden. Arbetet med att öka likvärdigheten fortsätter för att få en jämn och hög

kvalitet i hela verksamheten.

Förskolans verksamhet lägger grunden till ett livslångt lärande. Naturvetenskap, matematik och språkutveckling är prioriterade områden liksom inne- och utomhusmiljön. Traditionella könsroller och könsroller ska motverkas. Förskolan ska vara normkritisk, antirasistisk och motverka stereotypa könsroller och diskriminering. Förskolan ska bedrivas i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter.

Förskolans ledningsorganisation ska utvecklas, den förskollärlädda undervisningen säkerställas, det pedagogiska ledarskapet främjas och en likvärdig kompetensförsörjning säkerställas.

Stadsdelsnämnden kommer att uppfylla barnomsorgsgarantin under 2018 med nu befintliga förskolor. Förvaltningen planerar nya förskolor, eftersom cirka 2 500 nya bostäder ska byggas i Solberga. Kommunstyrelsen har godkänt ny förskola med fyra avdelningar i Älvsjöstaden, kvarteret Sandaletten, ny förskola med sex avdelningar vid Kämpetorpsskolan, ny förskola med fem avdelningar vid Solbergaskolan samt ny förskola med tre avdelningar vid Vivelparken.

Förvaltningen kommer att samverka med Skärholmens och Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltningar kring frågan om barnomsorg på obekvämt arbetstid.

Förskolans verksamhet ingår i stadens satsning på ökad digital kompetens och kreativitet. Satsningen på digitalisering genom Skolplattformen ska främja en lärande organisation. Målet med plattformens införande är att den ska bidra till ökad delaktighet för vårdnadshavare och barn, ett mobilare arbetssätt för både barn och pedagoger och ett effektivare verktyg med färre manuella rutiner och minskad administrativ börda i det vardagliga arbetet.

Barn med särskilda behov ska få det stöd de behöver. Informationsöverföringen mellan förskola och skola om stödinsatserna ska förenklas för att främja tidiga insatser i skolan. Formerna för pedagogiskt samarbete mellan förskolan och skolan ska stärkas.

Förskolan ska sträva efter att öka andelen ekologiska livsmedel och vegetarisk kost.

Den öppna förskolan är en mötesplats för både barn och vuxna. Verksamheten erbjuder stimulans och gemenskap till barn som inte är inskrivna i förskoleverksamhet samt ger stöd till föräldrar. Öppna förskolan har också en viktig roll för att öka inskrivningsgraden i förskolan och i kontakterna med nyanlända vårdnadshavare.

Ökad inskrivningsgrad

Inskrivningsgraden i förskolan för barn i åldern 2-5 år är för Älvsjö del det högsta i staden (97,3 %). Stadsdelsnämnden ska stärka det uppsökande arbetet särskilt till nyanlända och papperslösa för att ge fler barn möjlighet att delta i verksamheten. Öppna förskolan, medborgarkontoret och enheten för barn och familj ska bedriva ett mer riktat uppsökande arbete samt ge information för att ge fler barn möjlighet att delta i stadsdelsområdets pedagogiska verksamheter.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	1,5 %	3,0 %	Tertial
 Andel förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	41 %	41 %	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel nöjda föräldrar	90 %	90 %	År
 Antal barn per grupp	16	16	Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5	4,9	Tertial
 Inskrivningsgraden i förskoleverksamheten (2-5 år)	97 %	96 %	År
 Kvalitetsindikatorn - självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,8	3,8	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna följa upp tillämpningen av förskolans socioekonomiska tillägg i stadens resursfördelningsmodell samt göra en kartläggning av nuvarande hantering och bedömningar av ansökningar om tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd	2018-01-01	2018-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna arbeta för att förbättra vägledning inför val av förskoleklass samt revidera riktlinjerna för övergång från förskola till skola i enlighet med skolprogrammet	2018-01-01	2018-12-31

Nämndmål:

Barnens förmågor utvecklas inom samtliga läroplansområden

Förväntat resultat

- Förskolorna uppfyller sina enhetsmål med förväntade resultat för normer och värden, utveckling och lärande, barns inflytande, samverkan förskola hem samt samverkan med förskoleklass
- Målvärdet för indikatorerna uppnås

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen avseende normer och värden	90 %		År
 Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen avseende utveckling och lärande	83 %		År
 Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen avseende förskola och hem	87 %		År
Andel nöjda föräldrar i öppna förskolans brukarundersökning	95 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska arbeta uppsökande med fokus på nyanlända barnfamiljer för att öka inskrivningsgraden i förskolan	2018-01-01	2018-12-31
Stadsdelsnämnden inför Skolplattformen i ett lokalt införandeprojekt	2018-01-01	2018-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

Individ- och familjeomsorgens arbete ska präglas av hög kvalitet och respekt för den enskilde, utgå från personers egna förmågor/resurser och baseras på evidens och beprövad erfarenhet.

För att säkerställa en rättssäker myndighetsutövning och trygga framtida kompetensförsörjning ska medarbetare med kort erfarenhet få en god introduktion, handledning och mentorstöd. Ett program för detta har utarbetats i staden.

Nämnden har tilldelats särskilda projektmedel för att utveckla metoder i det vråkningsförebyggande arbetet. En handlingsplan ska tas fram och det uppsökande arbetet ska stärkas med särskilt fokus på barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden.

Mottagning och utredning - barn och unga

Barn- och ungdomsvården ser en ökad ärendetillströmning och fler komplexa ärenden.

BBIC (Barns Behov I Centrum) är grunden för utredningsarbetet när det gäller barn och ungdom och en rad olika evidensbaserade metoder och arbetsätt tillämpas i arbetet med klienterna. Institutionsplaceringar ska i möjligaste mån undvikas till förmån för öppenvårdslösningar och förvaltningen kommer att se över hur öppenvårdsinsatserna bättre kan motsvara behovet.

Arbetet med att utveckla samordnade individuella planer (SIP) fortsätter inom området barn och unga med psykisk ohälsa och överenskommelsen med landstingets barn- och ungdomspsykiatri ska revideras.

Det arbete som bedrivits i projektet Framtid Stockholm för att utveckla samverkan mellan skola och socialtjänst ska permanentas genom inrättandet av ett skolsocialt stödteam. Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden revidera de lokala överenskommelserna.

Nämnden ska prioritera barn som lever med våld i nära relationer och barn till personer med missbruksproblematik. Arbetet med sociala insatsgrupper fortsätter och stadsdelsnämnden ska använda denna arbetsmetod där behov finns.

Familjevården

För att säkra att barn och unga som placeras i familjehem får en trygg och säker vård och omsorg behöver familjehemsvården fortsätta att utvecklas. Stödet till barnen ska utökas, bland annat genom att säkerställa att alla barn ges tillgång till stödgrupper och genom att stärka rekryteringen av nya familjehem. Det är även viktigt att ge stöd till barnens ursprungsfamilj. Verksamheten Stella som tidigare drivits i projektform permanentas nu under socialnämnden och ska erbjuda stöd till föräldrar med placerade barn. Barn som flyttar hem till sin ursprungsfamilj ska få ett bra stöd. Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla arbetet med eftervård i öppna former.

En god skolgång utgör en av de främsta skyddsfaktorerna för barn som riskerar att fara illa. En god samverkan mellan skolan och socialtjänsten är nödvändig för att uppnå en helhetssyn kring de barn som far illa eller riskerar att fara illa. Arbetet med SkolFam, där familjehemsplacerade barn ska kunna få stöd i sin skolgång fortsätter.

Ensamkommande flyktingbarn

Antalet ensamkommande flyktingbarn som nämnden har fortsatt ansvar för minskar. De ungdomar som fyllt arton år men ännu inte fått besked om uppehållstillstånd får välja ett boende via Stadsmissionen eller återgå till Migrationsverkets boenden. Utvecklingen under 2018 är dock osäker och förvaltningen har fortsatt fokus på insatserna till denna målgrupp. De som får tillfälliga eller permanenta uppehållstillstånd ska ha fortsatt stöd i

integrationsprocessen.

Vuxna

Förvaltningens arbete med att minska missbruk och riskbruk i stadsdelsområdet sker i första hand genom stödinsatser till enskilda. Insatserna ska främja förutsättningar för den enskilde att leva ett självständigt liv. Arbetet med målgrupperna samsjukliga, unga vuxna och kvinnor i missbruk fortsätter. Barnperspektivet i kontakten med missbrukande föräldrar kommer att vidareutvecklas i samarbete mellan enheten för vuxna och enheten för barn och familj.

Antalet personer som ansökt om stöd och insatser på grund av problem med alkohol eller droger har minskat och en större andel av beslutade insatser avslutas enligt planering. De personer som söker och beviljas insatser har dock en komplex och sammansatt problematik varför det ofta krävs samverkan med psykiatri.

Då socialtjänstens uppdrag inom missbruksområdet utökas under 2018 med anledning av att spelmissbruk likställs med alkohol- och substansmissbruk behöver kunskaperna om spelmissbruk öka. Förvaltningen kommer i samarbete med socialförvaltningen bidra till att personer med spelmissbruk erbjuds relevanta insatser.

Socialpsykiatri

För att säkerställa likvärdighet och rättssäkerhet i utredningsförfarandet samt i beslutsfattande använder biståndshandläggare standardiserade bedömnings- och utredningsinstrument. Den enskilde är utifrån sina förutsättningar delaktig i de utredningar som rör denne samt i utformning och planering av de insatser som beviljats. Beviljade insatser syftar till att öka den enskildes möjlighet till ett självständigt liv och utifrån sina förutsättningar ge den enskilde möjlighet att delta i samhällets gemenskap på lika villkor. Samtliga insatser följs upp regelbundet för att säkerställa att de utförs i enlighet med beviljat bistånd och uppsatta mål.

Sysselsättningsenheten Rondellen och Boendestödet driver ett projekt kring brukares fritid och hälsa. Fokus finns även när det gäller delaktighet i planering av insatserna för brukaren.

Förebyggande ungdoms- och fritidsarbete

Stadsdelsnämnden arbetar förebyggande med tidiga insatser till barn och ungdomar. Detta genom att tillhandahålla stödverksamheter och skapa meningsfull sysselsättning under sommarmånaderna, exempelvis genom feriearbeten, dagkollo och samarbete med idrottsföreningar och andra organisationer.

Preventionsgruppens samverkan med övriga verksamheter riktade till barn och ungdomar ger goda förutsättningar att upptäcka barn och unga som riskerar att utveckla ett ogynnsamt bruk av droger och alkohol eller utveckla ett normbrytande beteende. Preventionsgruppen ska arbeta för att minska identifierade riskfaktorer och stärka skyddsfaktorer genom samarbete med skolor och fritidsverksamhet. Preventionsgruppen har också ett ansvar för att stödja, och i de fall det behövs, samordna vuxenvandringsaktiviteter. Handlingsplanen mot brotts- och drogförebyggande arbete ska revideras.

Stockholmsenkäten ska genomföras under 2018, vilket också ska ligga till grund för det fortsatta samarbetet mellan förvaltningens verksamheter, skolan och polisen. Stadsdelsnämndens arbete med tillsyn av folköl- och tobaksförsäljning hos näringsidkare är en viktig del i det förebyggande arbetet. Detta tillsynsansvar omfattar även e-cigarett från år 2018.

Olika typer av föräldrastödsprogram ska erbjudas i syfte att skapa jämlika förutsättningar för en god uppväxt för alla barn. Insatserna ska anpassas utifrån familjers olika förutsättningar och levnadsvillkor. Genom föräldrautbildningar och direkt stöd till barn och unga i skola och på fritiden kan individ- och familjeomsorgen arbeta förebyggande och bidra med utvecklingsstödande kunskaper.

Samhällsvägledning och socialt stöd för nyanlända

Nyanlända ska få stöd för att så snabbt som möjligt komma in i arbets- och samhällslivet. På Medborgarkontoret finns information och stöd genom samhällsvägledning, samt tillgång till datorer, material, tidningar och tidskrifter samt bibliotek med språkaktiviteter riktat till denna grupp. Till Medborgarkontoret bjuder förvaltningen också in andra delar av stadens förvaltningar som ger stöd till nyanlända, samt andra myndigheter och aktörer inom civilsamhället. Samhällsvägledningen kan innehålla information om förskola, skola, parklek och fritidsgårdar som finns i stadsdelsområdet samt information om föräldrastöd och föräldrautbildning. Föräldrar och barn kan även erbjudas pedagogisk verksamhet och nätverksbyggande på Öppna förskolan. Förvaltningen kommer i samarbete med arbetsmarkandsförvaltningen att erbjuda två unga nyanlända möjlighet till arbete som IT-vårdar under året med uppgift att ge stöd avseende IT till Älvsjö medborgare.

Nyanlända har rätt till en individuell etableringsplan via Arbetsförmedlingen, som pågår i 24 månader. Etableringsplanen innehåller svenska för invandrare (SFI), arbetsmarknadsförberedande insatser och samhällsorientering. Det sociala stödet ska erbjudas under etableringsperioden och bestå av ett praktiskt stöd för att kunna hantera vardagliga uppgifter samt erbjuda en rådgivande, informativ och vägledande dialog.

Under 2018 ska förvaltningen, i samverkan med civilsamhället upprätta ett lokalt anpassat socialt stöd som följer stadens stödmaterial, "8 steg för etablering". Förvaltningen ska även kartlägga vilket socialt stöd som erbjuds idag och vilka insatser som behöver utvecklas. En del i det sociala stödet är att informera om bostadsmarknaden samt stödja och uppmuntra nyanlända till att bli självförsörjande.

Förvaltningen arbetar uppsökande för att nå nyanlända samt samordnar det sociala stödet genom arbetsmöten med berörda avdelningar, Intro Stockholm, SHIS och representanter från civilsamhället. Ett särskilt fokus kommer att ligga på att utveckla det sociala stödet till kvotflyktingar. Ett ökat mottagande kan även innebära ärenden som kräver utredning, biståndsbedömning och insatser vilket förutsätter att alla myndighetsenheter har beredskap för nyanlända med särskilda behov.

Förvaltningen samverkar med det lokala civila samhället för att stärka och påskynda nyanländas möjlighet till etablering. Civilsamhället erbjuder aktiviteter som nyanlända kan ta del av i och utanför stadsdelsområdet och förvaltningen bistår i att identifiera behov och möjligheter till samverkan.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ- och familjeomsorgen (utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	84 %	84 %	Tertial
 Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri	25 %	25 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	37 %	37 %	Tertial
 Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes	80 %	80 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol	64 %	60 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika	87 %	91 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak	91 %	90 %	År
 Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden	26 %	26 %	År
 Antal hemlösa	30 st	tas fram av nämnden	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla och implementera former för det sociala stödet till nyanlända	2018-01-01	2018-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna och stadens ungdomsmottagningar genomföra en särskild satsning på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter	2018-01-01	2018-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska implementera rutiner för att säkerställa att hänsyn tas till barnperspektivet i ärenden där en förälder/vårdnadshavare aktualiseras hos socialtjänsten	2018-01-01	2018-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska säkerställa stödet till barnfamiljer som lever i osäkra boendeförhållanden, exempelvis genom att tillhandahålla särskilda bo-lotsar som ger stöd i bostadssökande och genom kompensatoriska åtgärder riktade till barnen	2018-01-01	2018-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska öka delaktigheten för målgruppen inom socialpsykiatri genom att stödja brukarorganisationernas deltagande i brukarråd och brukarrevisioner	2018-01-01	2018-12-31

Nämndmål:

Varje persons behov, förmåga och egna resurser tillgodoses

Förväntat resultat

- De utredningar som genomförs och de insatser som ges är av sådan kvalitet att behovet av bistånd blir begränsat eller upphör
- Fler kvinnor och män inom socialpsykiatri har fått stöd i enlighet med sitt beslut
- Målvärdet för indikatorerna uppnås

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
En handlingsplan för det vråkningsförebyggande arbetet ska utarbetas för att motverka hemlöshet	2018-01-01	2018-12-31
Förvaltningen samarbetar med arbetsmarknadsförvaltningen för att kunna ha IT-vårdar på Medborgarkontoret, genom detta erbjuder förvaltningen unga nyanlända en introduktion till arbetslivet och samtidigt utökas	2018-01-01	2018-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
servicen till besökare på Medborgarkontoret		
Förvaltningen ska arbeta uppsökande för att nå nyanlända och erbjuda socialt stöd	2018-01-01	2018-12-31
Handlingsplanen för det brotts- och drogförebyggande arbetet riktat till ungdomar ska revideras	2018-01-01	2018-12-31
Kompetensutveckling sker genom aktivt deltagande i DigIT-projektets utbildningar	2018-01-01	2018-06-30
Nyanlända i stadsdelsområdet får information och samhällsvägledning på Medborgarkontoret för att stödja och påskynda integrering och etablering i stadsdelsområdet	2018-01-01	2018-12-31
Preventionsgruppen ska arbeta för att minska riskfaktorer och stärka skyddsfaktorer i det förebyggande arbetet	2018-01-01	2018-12-31
Stadsdelsnämnden ska erbjuda olika typer av föräldrastödsprogram	2018-01-01	2018-12-31
Stadsdelsnämnden ska i samarbete med socialnämnden bidra till att personer med spelmissbruk erbjuds insatser	2018-01-01	2018-12-31
Stadsdelsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden inrätta ett skolsocialt stödteam	2018-01-01	2018-12-31
Utföraren inom socialpsykiatri ska arbeta för att öka den enskildes delaktighet och inflytande	2018-01-01	2018-12-31
Överenskommelsen med landstingets barn- och ungdomspsykiatri ska revideras	2018-01-01	2018-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

Antalet brott har i stort sett inte ökat under 2017, men det är fler personer i Älvsjö som i stadens senaste trygghetsmätning upplever otrygghet. Därför ska temat för 2018 års externa kommunikation handla om trygghet. Förvaltningen informerar om vad förvaltningen och staden gör och planerar att göra för att öka tryggheten i stadsdelsområdet med fokus på Solberga och Älvsjö centrum. Under 2018 fortsätter förvaltningen att arbeta utifrån det lokala utvecklingsprogrammet som antogs under 2016.

Flera samverkansforum arbetar för att öka tryggheten i stadsdelsområdet, bland annat Trygg- och säkerhetsrådet, Trygghetsgruppen och Tryggt Älvsjö.

Trygg- och säkerhetsrådet är Älvsjös motsvarighet till Brottsförebyggande rådet. Det är ett forum som förvaltningen leder i samverkan med polis, brandförsvaret, landstinget, SL, kyrkan och bostadsbolag. Detta arbete är en del av samverkansöverenskommelsen med polisen. Nära samarbete med kommunpolis från lokalpolisområde Globen är en viktig förutsättning för att genomföra och följa upp överenskommelsen. Samverkansöverenskommelsen har två fokusområden, Trygghet i den offentliga miljön och Ungdomar i riskzonen.

Förvaltningen har bildat en ny arbetsgrupp, Trygghetsgruppen, som arbetar med lägesbilden samt ger förslag på trygghetsskapande åtgärder i Älvsjö centrum och Solberga. Trygghetsgruppens arbete kommer att ligga till grund för nämndens ansökan om medel för trygghetsskapande åtgärder. Ansökan till trygghetsfonden görs i tertialrapport 1 och tertialrapport 2 och avser åtgärder för 2018-2019. Förvaltningens arbete avseende trygghetsfrågorna utvecklas för att öka samverkan med berörda aktörer samt för tydligare styrning och resultat.

Tryggt Älvsjö är ett annat forum som förvaltningen leder för ökad trygghet i samarbete med fastighetsägare och boendeföreningar i Solberga och centrala Älvsjö. Gruppen genomför årliga trygghetsvandringar för att identifiera vad som kan förbättras i stadsmiljön avseende trivsel och trygghet.

Arbetet med att implementera handlingsplanen mot våldsbejakande extremism fortsätter och nämnden kommer att prioritera stadens satsningar på kompetensutveckling för de medarbetare som har en viktig funktion i arbetet mot våldsbejakande extremism. Den viktigaste förebyggande insatsen för att motverka våldsbejakande extremism är att hålla en hög kvalitet i stadsdelsförvaltningens verksamheter. Utöver det kommer också de aktiviteter som framgår av handlingsplanen att genomföras.

Den årliga risk- och sårbarhetsanalysen (RSA) genomförs under 2018 för att öka förvaltningens krishanteringsförmåga samt upprätta kontinuitetsplaner utifrån verksamheternas riskinventeringar. Förvaltningen ska ha välfungerande krisberedskap som är förankrad i verksamheterna. Årlig krisövning för förvaltningens ledningsgrupp genomförs. Även fortsatt utbildning för förvaltningens stödpersoner avseende psykosocialt omhändertagande (POSOM) ska genomföras. Arbetet fortsätter med att utveckla krisplanen samt ta vara på erfarenheter från tidigare händelser för att öka beredskapen för snabbare hantering och minskade konsekvenser i händelse av oönskade avbrott och incidenter.

Som en del av nämndens tilldelning av föreningsbidrag kan lokala föreningar söka medel för trygghetsskapande aktiviteter, till exempel nattvandring.

Lerkrogsparken intill Älvsjö centrum kommer att färdigställas och invigas under våren. Fokus för upprustningen är ökad trygghet och trivsel genom bland annat bättre belysning. Intill Älvsjö centrum finns även Sjörovarparken och Prästgårdsparken. Exploateringskontoret och JM planerar att starta en upprustning av dessa under året, i samband med att de nya bostadskvarteren i Sandaletten byggs. I Solberga kommer nämnden att starta upprustningen av lekparken Apelsinen. Programmet för upprustningen har tagits fram genom en dialog med medborgarna under 2017.

I Viktoriaparken kommer det utökade odlingsområdet med flera mindre odlingslotter och odlingslådor att färdigställas under våren, vilket kommer att skapa en trivsamt mötesplats och förbättra möjligheten till odling för funktionshindrade. Långbrogårdsparken kommer att få en upprustad entré från Fru Marias väg. Därutöver genomförs mindre parkinvesteringar utifrån parkplanen och medborgarförslag. Arbetet med reinvesteringar i trappor, parkvägar och planteringsytor fortsätter. I Älvsjöskogens naturreservat fortgår arbetet med att rusta motionsspåren och förbättra skyltningen och belysningen. Naturmarksvården görs enligt naturreservatets skötselplan.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	76 %	76 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med rent och städlat	70 %	70 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	70 %	70 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med trafiknämnden och stadsdelsnämnderna verka för ökad trygghet i stadens utemiljöer med fokus på situationell brottsprevention	2018-01-01	2018-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp och förvalta de lokala samverkansöverenskommelserna med polisen	2018-01-01	2018-12-31
 Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna verka för en tryggare utemiljö genom exempelvis förbättrad belysning, parkmöbler och genom att hantera växtlighet i det offentliga rummet	2018-01-01	2018-12-31

Nämndmål:

Älvsjö är ett levande och tryggt stadsdelsområde för alla

Förväntat resultat

- Medborgarnas upplevelse av tryggheten i stadsdelsområdet har ökat
- Medborgarnas nöjdhet med städning och skötsel av parker har ökat
- Förvaltningens krisberedskap är god

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fler odlingslotter ska färdigställas i Viktoriaparken för att skapa en trivsamt mötesplats och förbättra möjligheterna till odling	2018-01-01	2018-12-31
Förvaltningen ska genomföra utbildning i psykosocialt omhändertagande för att öka kompetensen hos stödpersonerna och förberedelse i händelse av extraordinär händelse	2018-01-01	2018-12-31
Förvaltningen ska stödja och uppmuntra ideella och lokala föreningar att söka föreningsbidrag (trygghetsbidrag) för att främja trygghetsskapande arbete i stadsdelen	2018-01-01	2018-12-31
Handlingsplanen mot våldsbejakande extremism ska genomföras	2018-01-01	2018-12-31
Lekparken Apelsinen i Solberga ska rustas upp utifrån genomförd medborgardialog	2018-01-01	2019-12-31
Nämnden ska i samarbete med andra förvaltningar söka medel från stadens nyinrättade trygghetsfond för att öka upplevelsen av trygghet	2018-01-01	2018-12-31
Nämnden ska planera för en krisövning för att öka beredskapen på förvaltningen i händelse av kris	2018-01-01	2018-12-31
Stadsdelsnämnden ska arbeta i enlighet med den nya samverkansöverenskommelsen med polismyndigheten	2017-01-01	2018-12-31
Trygghetsvandringar ska genomföras med ungdomar respektive boendeföreningar för att öka dialogen med medborgarna om upplevelsen av trygghet och genomföra åtgärder för att förbättra tryggheten	2016-01-01	2018-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

Flera större bostadsbyggnadsprojekt genomförs nu i Älvsjö och samtidigt planeras för ytterligare bostäder. Under 2018 sker inflyttning i 157 bostadsrätter i Älvsjö centrum. Fler bostäder vid Solberga bollplan färdigställs med 120 hyreslägenheter och 80 bostadsrätter. Älvsjöstaden fortsätter att utvecklas med planerad inflyttning i 155 bostadsrätter samt 133 hyreslägenheter.

För att tillgodose behovet av anpassade boenden för personer med funktionsnedsättning enligt LSS och SOL samordnar förvaltningen sitt arbete med berörda fackförvaltningar och externa

byggföretag.

Förvaltningen planerar, tillsammans med Familjebostäder för att inrätta ett antal servicelägenheter inom Älvsjöstaden. En gruppboende med sex lägenheter för LSS-boende kommer också att inrymmas i Älvsjöstaden etapp 2 (kvarteret Sandaletten). Även i den fortsatta planeringen av Älvsjöstaden har förvaltningen anmält behov av LSS-gruppboende och ett antal servicebostäder.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	6	tas fram av nämnden	År

Nämndmål:

Nämnden verkar för att det tillkommer fler bostäder med särskild service i stadsdelsområdet

Förväntat resultat

- En enhet med bostäder för särskild service färdigställs
- Projektering av ytterligare LSS-bostäder fortgår

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen bevakar nya planer och byggprojekt med inriktning på att verka för fler bostäder med särskild service	2018-01-01	2018-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska samverka med rådet för funktionshinderfrågor kring framtidens LSS-bostäder samt bostäder med särskild service	2018-01-01	2018-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

Alla barn och unga har rätt till en meningsfull fritid och tillgång till trygga och jämställda mötesplatser. Antalet älvsjöungdomar i åldersgruppen 6-18 år fortsätter att öka, vilket innebär ytterligare krav och utmaningar för verksamheter riktade till denna åldersgrupp. Det är väsentligt att skapa en meningsfull fritid som bidrar till inkludering och positiva sammanhang efter skoltid. I Ungdomskommissionens rapport från 2017 beskriver ungdomarna med stolthet Älvsjö som en fin, lugn och trygg stadsdel.

Stadsdelsnämndens fritidsverksamheter ska vara öppna och attraktiva för alla oavsett kön. Jämställdhetsarbetet behöver utvecklas och särskilda aktiviteter krävs för målgrupperna unga med funktionsnedsättning, nyanlända och hbtq-personer. Samarbete har inletts med enheten för funktionsnedsatta för att nå denna målgrupp.

Stadsdelsområdets parklek, fritidsgård och mötesplatser behöver utvecklas och anpassas till dagens behov och levnadsmönster samt vara tillgängliga för alla. Besöksstatistik och brukarundersökning visar att flickor är väl representerade i verksamheterna och ambitionen är att den andelen flickor ska vara fortsatt hög. Samarbete med skolorna, fältassisterna och preventionssamordnaren på enheten för barn och familj samt polisen är viktigt.

Parkleken erbjuder verksamhet för yngre barn och deras föräldrar. Utemiljön i parkleken

Kristallen är fullt ut upprustad och tillgänglighetsanpassad samt har ett särskilt fokus på djurskötsel. Parkleken ska utvecklas ytterligare och eftersträva längre öppettider exempelvis genom att engagera föreningar med barn- och ungdomsverksamhet såsom Solberga fotbollsklubb och scouterna.

Ungdomens hus erbjuder verksamhet för åldersgruppen 13-18 år. Grunden för verksamheten är att ungdomar själva har möjlighet att tillsammans med personalen planera och genomföra aktiviteter i en stimulerande och trygg miljö. Mötesplatser finns på högstadieskolorna; Sjöängsskolan och Johan Skytteskolan. Fritidsledarna/fritidslotsarna ska arbeta uppsökande på skolorna och motivera fler ungdomar att engagera sig i olika idrotts- och kulturaktiviteter med särskilt fokus på nyanlända.

Särskilda lovaktiviteter, sommarkollo liksom sommarutflykter för familjer ska fortsätta erbjudas.

Det finns olika möjligheter till spontanidrott i Älvsjö. I Älvsjöskogen finns motionsspår och utegym. I parkerna finns ett flertal mindre bollplaner, varav två har konstgräs, och några bouleplaner. Vid Långsjöbadet finns en plan för beachvolleyboll och i området finns även en tennisplan, en BMX-bana och nära Älvsjö centrum finns en nybyggd skateboardanläggning.

Gällande fritidsverksamhet för personer med funktionsnedsättning, se mål 1.6.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter	83 %	79 %	År

Nämndmål:

Nämndens fritidsverksamheter erbjuder utvecklande aktiviteter tillgängliga för alla

Förväntat resultat

- Målvärdet för indikatorn uppnås

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel ungdomar som är nöjda med Ungdomens hus	85 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Barn och ungdomar med funktionsnedsättning ska inkluderas i nämndens fritidsverksamheter	2012-01-01	2018-12-31
Fritiden ska arbeta uppsökande med fokus på att vägleda nyanlända ungdomar in i idrotts- och kulturaktiviteter.	2018-01-01	2019-12-31
Fritidens verksamheter ska utveckla sitt jämställdhetsarbete.	2018-01-01	2018-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

Alla barn, ungdomar och äldre ska ges möjlighet att uppleva och själva utöva olika former av kultur.

Barn och ungdom

Barnkulturplanen "Kultur i ögonhöjd" är en viktig utgångspunkt i stadsdelsnämndens kulturarbete inom förskola och fritid. Kultursatsningar görs på förskolorna, Ungdomens hus och parkleken Kristallen. Älvsjö bibliotek anordnar teaterföreställningar för barn och ungdomar med hjälp av kulturmedel från stadsdelsnämnden.

Förskolan och fritidens verksamheter omfattar kultur för, med och av barn och ungdomar. Av förskolans läroplan framgår att förskolan ska sträva mot att alla barn utvecklar sin skapande förmåga och sin förmåga att förmedla upplevelse, tankar och erfarenheter i många uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama. Förskolorna ska arbeta så att barnen genomför och medverkar i minst en kulturaktivitet per år samt får kontakt med minst en professionell kulturupplevelse per termin. De senaste förskoleundersökningarna visar att föräldrarna blivit alltmer nöjda med att barnen själva kan skapa och ta del av professionell kultur.

Fritiden ska utveckla sitt arbete med kulturinslag i samverkan med andra aktörer för att erbjuda ett brett utbud av kulturaktiviteter med dansstudios, musik, teater, film och egna engagemang. Ungdomarna ska ges möjlighet att vara delaktiga och ta ansvar för utformningen av kulturverksamheterna samt vara med och skapa verksamhet och aktiviteter för andra ungdomar. Flickors deltagande och engagemang i kulturverksamheterna ska öka.

Äldre och funktionsnedsatta

Älvsjöträffen arrangerar flera olika kulturaktiviteter som vänder sig till de äldre, till exempel utflykter, tipspromenader och tidningsläsning.

Aktivitetscentrat vid Långbrobergs seniorboende kommer att erbjuda de äldre flera olika kulturella aktiviteter. Den öppna mötesplatsen Rondellen inom socialpsykiatrin erbjuder olika kulturella aktiviteter såsom musikcafé, utflykter samt arbetar mycket med hantverk. Vidare så erbjuds socialpsykiatrins brukare kulturella aktiviteter som till exempel biblioteksbesök, musikstunder, biobesök och studiebesök.

Enheterna inom LSS tar aktiv del av olika kulturella erbjudanden som finns i staden. Det finns även musikcirkel på enheterna samt ett samarbete med idrottsförvaltningens fritidsutvecklare.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter	78 %	74 %	År

Nämndmål:

Nämndens verksamheter erbjuder kultur och eget skapande

Förväntat resultat

- Alla barn, ungdomar, äldre och funktionsnedsatta har möjlighet att delta i kulturella aktiviteter
- Målvärdet för indikatorn uppnås
- Aktiviteterna är genomförda

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
-----------	------------	-----------

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Brukare inom LSS-boenden och bostäder med särskild service ska erbjudas meningsfulla fritidsaktiviteter	2017-01-01	2018-12-31
Driften av aktivitetscenter vid Långbrobergs seniorboende ska övertas av nämnden	2018-01-01	2018-12-31
Fritiden ska utveckla ett brett utbud av kulturaktiviteter och flickors deltagande och engagemang i kulturverksamheterna ska öka	2018-01-01	2018-12-31
Förskolorna och fritiden ska erbjuda kultur både för, med och av barn och ungdomar	2017-01-01	2018-12-31
Hantverkscaféet Rondellen ska arrangera kulturella aktiviteter	2017-01-01	2018-12-31
LSS gruppboendestäder ska erbjuda brukare kulturella aktiviteter	2017-01-01	2018-12-31
Älvsjöträffen ska erbjuda kultur för äldre	2017-01-01	2018-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

Äldreomsorgens insatser för den enskilde ska vara av god kvalitet och utformas tillsammans med hen och vid behov i samverkan med anhöriga, närstående, god man eller förvaltare. Äldreomsorgen ska erbjuda en god service och omsorg med ett gott bemötande. Under 2018 kommer fokus vara på äldres upplevelse av trygghet och möjligheter till utevistelser. Den äldres inflytande och delaktighet i utformning av insatser är också ett prioriterat område. Alla insatser ska bygga på kontinuitet för att uppnå trygghet för den enskilde.

Verksamheterna kommer att ansöka om stimulansmedel för ökad bemanning och kvalitet som äldreförvaltningen samordnar. Vidare kommer verksamheterna ansöka om resurser via stadens Kompetensutvecklingssatsning för vidareutbildning inom ledarutveckling, palliativa ombud och IT-kompetens. Projektet Dig-IT, som stöds av Europeiska socialfonden och startade under början av 2016, kommer att avslutas i augusti 2018. Under våren prioriterar enheterna att delta i de olika utbildningarna för att höja kompetensen inom IT-området. Samtliga enheter kommer att delta i de olika utbildningsinsatserna som äldreförvaltningen anordnar, till exempel undersköterskeutbildning, sfi-utbildning samt olika riktade utbildningar till sjuksköterskor. Vidare deltar enheterna även i de olika föreläsningarna som Äldrecentrum anordnar.

Biståndsbedömning

Utredningar utförs i enlighet med gällande lagstiftning samt stadens riktlinjer. För att säkerställa likvärdighet och rättssäkerhet i utredningarna använder de myndighetsutövande enheterna standardiserade bedömnings- och utredningsinstrument. Biståndshandläggarna strävar efter att den enskilde är delaktig i de utredningar som rör dem samt i utformningen av de insatser som beviljas. Beviljade insatser syftar till att öka den enskildes förutsättningar för ett självständigt liv. Samtliga insatser följs upp regelbundet för att säkerställa att de utförs i enlighet med uppsatta mål.

Äldre ska i god tid få information om möjligheter till ett anpassat boende. I samband med biståndshandläggningen ska beställarenheten lämna tydligare information om alternativa former av anpassat boende. Äldre ska få en trygg hemgång efter sjukhusvistelse. Beställaren

ska i samverkan med landstinget utveckla nya arbetssätt för att anpassa sig till kraven i den nya betalningsansvarslagen som träder i kraft 1 januari 2018. Införandet av tryggt mottagande i hemmet kommer att fortsätta under året med ledning av äldreförvaltningen. Enheten har anmält till dem att de vill införa detta under 2018.

Enheten kommer att följa utvecklingen av implementeringen av ramtid inom hemtjänsten.

En organisationsförändring kommer att ske i syfte att öka tryggheten och tillgängligheten för medborgarna samt förbättra arbetssituationen för biståndsbedömaren i enlighet med handlingsplanen om förbättrad arbetssituation. Arbetet med att stärka och utveckla biståndsbedömarna i sin yrkesroll är prioriterat, till exempel genom insatser som regelbunden psykosocial och juridisk handledning.

Beställarenheten har deltagit i en grundutbildning i jämställdhetsintegrering och arbetet med jämställda beslut kommer att fortsätta.

Enheten fortsätter sitt fördjupade granskningsarbete gällande hemtjänstutförarna.

Aktivitetscenter vid Långbrobergs seniorboende

Nämnden kommer att överta driften av aktivitetscentret vid Långbrobergs seniorboende från Micasa. Övertagande planeras att genomföras under våren 2018. Verksamheten kommer att samordnas med driften av Älvsjöträffen.

Älvsjöträffen - social mötesplats

Mötesplatsen är en öppen och förebyggande verksamhet som vänder sig till alla äldre i Älvsjö. Aktiviteterna är riktade till både kvinnor och män och ska främja hälsa och välmående. Verksamheten finns i Älvsjö servicehus och erbjuder olika former av sociala och kulturella aktiviteter alla veckans dagar. Älvsjöträffens aktiviteter anpassas efter årstidernas möjligheter och hela tiden till brukarnas intressen för att passa dem som vill delta i en social gemenskap.

Älvsjö hemtjänst

Organisationen växer i takt med att nya brukare väljer dem. Under 2017 har cirka 100 brukare valt egen regi vilket gör den till den andra största utföraren i Älvsjö. Enhetens effektivitet och organisation fortsätter att ses över och utvecklas. Fokusområden är att öka trygghet, kontinuitet och delaktighet för brukarna. Införandet av så kallad ramtid kommer att öka handlingsfriheten för medarbetarna för att tillmötesgå den enskildes dagsaktuella behov och önskemål.

Förvaltningen har anmält intresse till äldreförvaltningen att få delta i ett pilotprojekt för hemtjänstenheter för att stärka medarbetarna i sin yrkesroll och skapa möjlighet till kollegialt lärande. Pilotprojektet innebär två timmar handledarledda och schemalagda reflektionsmöten i månaden. Under 2018 fortsätter Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning att utföra hemtjänstinsatser nattetid.

Älvsjö servicehus

Inom stadsdelen finns i egen regi Älvsjö servicehus. Samtliga medarbetare ingår i reflektionsgrupper där olika etiska frågor diskuteras utifrån olika värdeord såsom den boendes trygghet och delaktighet. Den gemensamma dialogen ger kunskap som bidrar till utveckling och förändring av rutiner och arbetssätt. De medarbetare som är ofrivilligt deltidsanställda

kommer att prioriteras om enheten erhåller statliga medel för utökad bemanning. Verksamheten på servicehuset kommer att fortsätta arbetet med att öka den boendes nöjdhet och göra brukare mer delaktiga i planering av insatser samt utveckla och implementera rutiner för att hantera synpunkter och klagomål.

Solberga vård- och omsorgsboende

Solberga vård- och omsorgsboende, korttidsboende och dagverksamhet riktar sig till personer med demenssjukdom. Fokusområden för 2018 är implementeringen av Silviahemscertifieringen, utbildning av palliativa ombud, utveckling av aktiviteter och utvistelser. Dietisten ger stöd i frågor som rör mat och måltider. Den hälso- och sjukvård som bedrivs på vård- och omsorgsboenden ska vara av god kvalitet. För att få bättre underlag för förebyggande åtgärder mot bland annat fallskador ska registrering och arbete i Senior Alert och Svenska palliativregistret intensifieras.

De medarbetare som är ofrivilligt deltidanställda kommer att prioriteras om enheten erhåller statliga medel gällande utökad bemanning.

Enheter kommer fortsättningsvis ha en avdelning i så kallad malpåse då beläggningen prognostiseras vara på samma nivå under 2018 som 2017.

Anhörigstöd och förebyggande arbete

Stadens program för stöd till anhöriga 2017-2020 ligger till grund för förvaltningens arbete med anhörigstöd. Anhörigkonsulenterna vänder sig till anhöriga och närstående till äldre samt personer med funktionsnedsättning. Målet är att ge anhöriga, stöd, kunskap och information för att förebygga ohälsa. Stadsdelsförvaltningen samarbetar med Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltning om stöd via anhörigkonsulenter. Konsulenterna arbetar kontinuerligt för att möta upp anhöriga där de finns. Bland annat erbjuds anhöriggrupper på alla särskilda boenden och hos flera av de privata hemtjänstutförarna.

Syn- och hörselkonsulenterna kan bidra med råd och stöd gällande hjälpmedel och fixarservice hjälper till med praktiska göromål i hemmet. Alla personer 80 år och äldre, som inte är beviljade någon biståndsinsats, erbjuds information om vilka insatser som finns att ansöka om som en del av förvaltningens förebyggande arbete.

Verksamhetsuppföljning

Alla beslut, insatser och verksamheter inom äldreomsorgen ska följas upp. Uppföljning av verksamheter inom äldreomsorgen är en del i att kvalitetssäkra insatserna till den enskilde och säkerställa att stadsdelsförvaltningen har den äldres fokus. Genom uppföljningen får förvaltningen och verksamheterna kunskap om utvecklingsområden, styrkor och svagheter för att styra mot arbetsätt och insatser som har hög kvalitet.

Inom uppföljningen av entreprenadavtal och verksamheter inom egen regi kommer särskilt fokus ligga på att följa upp de äldres inflytande och delaktighet.

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen	72 %	72 %	År
 Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra	56 %	56 %	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen	85 %	85 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 utförs i äldreomsorgen			
 Andel trygga omsorgstagare i äldreomsorgen	84 %	84 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i äldreomsorgen	87 %	85 %	År
 Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	10	Max 10 personer	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska intensifiera arbetet och registreringen i Senior Alert och Svenska Palliativregistret för att få underlag till förebyggande åtgärder i syfte att bland annat minska fallskadorna	2018-01-01	2018-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda och föreslå förbättringar som ökar likställigheten i staden samtidigt som det avlastar biståndshandläggare från administrativa uppgifter	2018-01-01	2018-12-31
 Äldrenämnden ska initiera ett kvalitetsutvecklingsarbete inom särskilt boende för äldre i samarbete med stadsdelsnämnderna	2018-01-01	2018-12-31

Nämndmål:

Äldre får insatser med god kvalitet som bygger på kontinuitet och trygghet

Förväntat resultat

- Omsorgstagarens upplevelse av trygghet ökar
- Andel personer som får en daglig utevistelse ökar (vård och omsorgsboende)
- Andelen som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen ökar (vård- och omsorgsboende)
- Kontinuiteten för omsorgstagaren ökar
- Omsorgstagarens inflytande och delaktighet ökar
- Aktiviteterna är genomförda

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Anhöriga till boende på vård- och omsorgsboende (egen regi) och personer med hemtjänst (egen regi) ska få information om möjligheten att få stöd från anhörigkonsulent	2016-01-01	2018-12-31
Arbetet inom egenregin med de individuella genomförandeplanerna ska fortsätta i syfte att öka brukarnas möjlighet att påverka planering av insatserna	2016-01-01	2018-12-31
Arbetsmetoder ska ses över inom egenregi för att därigenom uppnå ökad kontinuitet	2016-01-01	2018-12-31
Kompetensutveckling sker genom aktivt deltagande i DigIT-projektets utbildningar	2018-01-01	2018-06-30
Nämnden ska bjuda in brukare från verksamhetsområdet Äldre och funktionsnedsatta till fokusgrupper för att öka deras möjlighet till inflytande	2017-01-01	2018-12-31
Nämnden ska samråda med pensionärsrådet och rådet för funktionshinderfrågor i samband med remisser och motioner	2017-01-01	2018-12-31
Solberga vård- och omsorgsboende genomför Silviahems-certifiering	2017-04-18	2018-05-31
Verksamheter som ger vård- och omsorgsinsatser nattetid ska utveckla rutiner och arbetssätt för att kontinuerligt kunna följa upp och	2018-01-01	2018-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
möta verksamhetens totala aktuella insats- och resursbehov nattetid		
Verksamheterna inom egenregin ska utveckla kvaliteten vid måltidssituationerna i samråd med dietist	2015-01-01	2018-12-31

Nämndmål:

Äldre som bor på särskilda boenden får en god hälso- och sjukvård som är trygg och säker

Förväntat resultat

- Omsorgstagares upplevelse av trygghet ökar
- Registrering i kvalitetsregistren ökar
- Aktiviteterna är genomförda

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Boende i vård- och omsorgsboende (egen regi) ska bedömas för fallrisk, risk för trycksår och undernäring, inom två veckor efter inflyttning	2018-01-01	2018-12-31

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Stadsdelsnämnden bidrar till att skapa ett klimatsmart Stockholm genom att verksamheterna arbetar i enlighet med stadens miljöprogram. Det som framför allt påverkar klimat och miljö från nämndens verksamheter är energianvändningen, inköp av varor och tjänster, avfallshantering samt tjänsteresor.

Under 2018 satsar nämnden främst på att fortsätta projektet Kemikaliesmart förskola, att öka andelen ekologiska livsmedel och att antalet verksamheter med matavfallshämtning ska bli fler. I parkerna ska den biologiska mångfalden och möjligheter till stadsodling förbättras.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

Nämnden köper endast in miljömärkt el utifrån stadens centrala avtal. Möjligheten att påverka energiförbrukningen i verksamheterna är begränsad, då den ofta är kopplad till fasta installationer som fastighetsägaren står för. I de förskolor som har SISAB som hyresvärd ingår elen i hyran sedan några år tillbaka, vilket nämnden ser som positivt då det ger fastighetsägaren ett tydligt incitament att påverka energiförbrukningen. Nämndens verksamheter uppmärksammas kontinuerligt på att de ska vara sparsamma med energi.

Förskolorna Solkatten, Baltazar, Snöripan och Citrusgården medverkar i SISABs projekt med energiagenter. Metoden syftar till att engagera barnen och ta vara på deras entusiasm och nyfikenhet för att hitta energitjuvar i förskolans lokaler.

Inom parkskötseln kommer nämnden att söka klimatinvesteringsmedel för att prova en ny typ av komprimerande skräpkorgar som kan placeras i parker med många besökare.

Komprimeringen drivs med hjälp av solceller och de behöver tömmas mer sällan än vanliga skräpkorgar, vilket sparar energi.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Köpt energi (GWh)	0,78 GWh	1785 GWh	År

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är klimat- och miljöanpassade

Förväntat resultat

- Energiförbrukningen i nämndens verksamheter minskar

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Nämnden ska ansöka om klimatinvesteringsmedel för att prova komprimerande skräpbehållare med solceller i parker	2018-01-01	2018-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

De flesta av förvaltningens tjänsteresor görs med kollektivtrafik, gång eller cykel. På förvaltningskontoret finns en etanolbil, gruppbestäderna har en biogasbil och i Älvsjöes hemtjänst finns två elhybridbilar. Förvaltningskontoret och hemtjänsten har också vanliga tjänstecyklar, samt två elcyklar vilka ersätter kortare bilresor. Elcyklarna fungerar så bra att hemtjänsten planerar att utöka antalet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon	85 %	85 %	Halvår

Nämndmål:

Transporter och resor i nämndens verksamheter är miljövänliga

Förväntat resultat

- Nämndens transporter är miljöanpassade
 - Indikatorsmålet uppnås

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Nämnden ska ansöka om fler elcyklar till hemtjänsten	2018-01-01	2018-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning

Nämndens parkskötsel syftar till att skapa parker och naturområden med höga rekreations- och naturvärden. Vid planering av nya exploateringar i stadsdelsområdet medverkar nämnden och för fram behovet av att ta hänsyn till befintlig natur och att skapa nya parker med höga kvaliteter. Skötseln av naturreservat Älvsjöskogen fortsätter i enlighet med skötselplanen.

Under 2018 kommer nämnden att se över möjligheten att omvandla en del bruksgräsmattor till ängar för att skapa större biologisk mångfald. I parken Bergtorpskarret planeras för en damm som ska lösa problemen med vatten i gräsytor. En vattenanläggning med träd och växter som trivs i fuktig miljö skulle innebära både en klimatanpassning och ett positivt

tillskott för fåglar, insekter och groddjur. Nämnden kommer att söka klimatinvesteringsmedel för att anlägga dammen. När det gäller vattenmiljöer medverkar nämnden i Stockholm Vattens lokala åtgärdsprogram för Långsjön.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med idrottsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden, arbeta med att tillgängliggöra naturreservaten för stockholmarna samt hur rekreativa och ekologiska värden kan utvecklas och stärkas i reservaten.	2018-01-01	2018-12-31

Nämndmål:

Nämndens parker och naturreservat har höga rekreativvärden och biologisk mångfald

Förväntat resultat

- Älvsjöes parker har höga rekreativ- och naturvärden
- Aktiviteterna är genomförda

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Nämnden ska ansöka om klimatinvesteringsmedel för att skapa en vattenanläggning i Bergtorpskärret	2017-01-01	2018-12-30

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

Nämnden arbetar med resurseffektiva kretslopp genom att de flesta verksamhetsställen har källsortering av papper och förpackningar. Många förskolekök har även separat hämtning av matavfall för biogastillverkning. Verksamheternas möjligheter att källsortera beror främst på om det finns tillräckliga och lämpliga utrymmen. Nämnden ska undersöka hur källsorteringen av förpackningar och matavfall kan utökas och avser att i samband med tertialrapport 1 söka klimatinvesteringsmedel för att bygga ut förråd för källsortering på de förskolor där det saknas eller är underdimensionerat.

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är klimat- och miljöanpassade

Förväntat resultat

- Resurser från verksamheternas avfall tas tillvara
- Verksamheterna minskar sitt avfall

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel av nämndens verksamheter med matservering som sorterar ut matavfall	70 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Verksamheterna ska källsortera sitt avfall	2017-01-01	2018-12-31
Verksamheterna ska undvika engångsmaterial som plastbestick,	2017-01-01	2018-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
papperstallrikar m.m.		

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5 Stockholms miljö är giftfri

Invånarna ska i största möjliga mån skyddas från skadliga ämnen och ett speciellt fokus ligger på att skydda barnen.

Barn ska ha rätt till en giftfri vardag i förskolan. Arbetet med att kartlägga och ta bort gifter intensifieras. Miljön i både förskolan och dess närområde ska vara giftfri. Älvsjös förskolor fortsätter arbetet med kemikaliecentrums vägledning för en kemikaliesmart förskola. Alla förskoleenheter har genomfört åtgärder på nivå 1 och fortsätter nu på nivå 2. All dålig plast ska sorteras bort och nyinköp behövs därför såsom exempelvis dynor till skötborden, soffor och kuddar med skumgummi, tallrikar och tillbringare. Stadsdelsnämnden ansöker om medel för giftfri förskola för att genomföra dessa åtgärder under 2018.

Samtliga verksamheter ska genomföra en kemikalieinventering genom kemikaliehanteringssystemet Chemsoft. Syftet är att kartlägga kemiska produkter som används i verksamheterna och identifiera de som innehåller skadliga ämnen. Kartläggning sker under 2017 och under 2018 påbörjas arbetet med att fasa ut produkter som innehåller skadliga ämnen. Arbetet är en del av stadens miljöprogram och kemikalieplan om ett giftfritt Stockholm.

Andelen ekologisk mat i verksamheterna ligger högt och ska fortsätta öka till i genomsnitt 45 % under 2018. Antalet förskolor med möjlighet att laga mat på plats utökades under 2017 med tillagningskök på förskolorna Eken och Trollsländan, vilket påverkar möjligheten till högre andel ekologisk mat. Förskolorna ska utöver att öka sin andel ekologisk mat, även servera mer vegetariskt.

De byggtreprenader som stadsdelsnämnden beställer handlar om parkupprustningar. I dessa läggs vikt vid att giftfria material används. I den ordinarie parkskötseln används inte heller någon typ av bekämpningsmedel.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola	50 %	Fastställs 2018	År
 Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	80 %	80%	År
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	45 %	45%	År

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är klimatsmarta

Förväntat resultat

- Nämndens verksamheter har färre skadliga ämnen i sina verksamheter
- Nämndens verksamheter har bidragit till minskad spridning av miljöskadliga ämnen
- Målvärdet för indikatorerna uppnås

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska kartlägga och påbörja utfasning av skadliga kemikalier i samtliga verksamheter	2018-01-01	2018-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund

Vid planeringen av de nya förskolorna och gruppbostäderna i Älvsjö är en god inomhusmiljö viktig. Ansvar för detta vilar dock i första hand på fastighetsägaren. Stadsdelsförvaltningen följer upp de inspektioner som miljöförvaltningen gör av radon, buller och ventilation och uppmanar fastighetsägarna att vid behov vidta åtgärder. Stadens ambition är att nybyggda förskolor ska certifieras med Miljöbyggnad, lägst nivå silver.

Nämndmål:

Nämndens verksamheter har en sund inomhusmiljö

Förväntat resultat

- Inomhusmiljön i nämndens verksamhetslokaler är god

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska följa upp de inspektioner som miljöförvaltningen gör av radon och buller och uppmanar fastighetsägaren att vid behov vidta åtgärder	2017-01-01	2018-12-31

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Stadsdelsnämnden bidrar till ett ekonomiskt hållbart Stockholm genom att vara kostnadseffektiv och frigöra resurser för kärnverksamheterna. Nämnden ska styra så att de politiska målen uppfylls och verksamheternas uppdrag genomförs.

Antalet hushåll som uppstår ekonomiskt bistånd i stadsdelen minskar. De kommande åren bedöms behovet av ekonomiskt bistånd påverkas av det ökade antalet nyanlända. Nämnden ska arbeta för att alla barn ska få jämlika uppväxtvillkor och arbetet med ekonomiskt bistånd ska utgå från ett tydligt barnperspektiv. Budget- och skuldrådgivningen arbetar med att fånga upp problem som rör hushåll med privatekonomiska svårigheter och omfattar nu även egna företagare.

Stadsdelsnämnden ska ge människor stöd i att ta tillvara sina resurser och försörja sig själva. Förvaltningens olika verksamheter ska erbjuda arbetstillfällen och praktikplatser för arbetslösa som beviljas arbetsmarknadsinsatser såsom Stockholmsjobb och offentligt skyddat arbete. Därutöver ska feriejobb erbjudas till ungdomar. Samarbetet med Arbetsförmedlingen och Jobbtorg ska stärkas.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion

Förskolorna tar emot ett fyrtiotal förskollärostudierande i verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Myndighetsenheterna samarbetar med socialhögskolorna för att ta emot

socionomstudenter. Utförarna inom äldreomsorgen samarbetar med vårdgymnasium för att ta emot undersköterskestuderande.

Förvaltningen kommer att delta i stadens traineeprogram för akademiker om ansökan till den beviljas. En traineetjänst är sjuksköterska, den andra är socionom som vill arbeta som biståndsbedömare inom äldreomsorgs- eller funktionsnedsättningsområdet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	45	Tas fram av nämnden	Tertial

Nämndmål:

Nämndens verksamheter samverkar med olika skolor och universitet

Förväntat resultat

- Årsmålet för indikatorn uppnås

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska utse en samordnare för VFU-arbetet för att öka samarbetet med vårdgymnasium och högskolor.	2018-01-01	2018-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad

Stadsdelsnämnden samarbetar med Älvsjö företagarförening och dess centrumgrupp som består av företagen i Älvsjö centrum. Förvaltningen informerar företagarföreningen om lokala frågor och bistår i kontakt med till exempel trafikkontoret, polisen, fastighetsägare och andra föreningar.

Inom stadsdelsnämndsområdet finns också Älvsjö industriområde. Under året ska stadsdelsförvaltningen undersöka om det finns några företag där som vill ha kontakt med stadsdelsnämnden.

Företagandet i Älvsjö består också av externa utförare inom stadsdelsnämndens verksamhetsområden. Inom äldreomsorgen bjuds externa utförare i Älvsjö in till dialogmöten. Mötena utgår från verksamheternas resultat av genomförda uppföljningar och syftar till att utveckla verksamheterna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stockholm Business Region AB ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna kartlägga möjligheterna för ökad tillväxt inom respektive stadsdels geografiska område genom en lokal näringslivsanalys	2018-01-01	2018-12-31

Nämndmål:

Nämnden har en god samverkan med det lokala näringslivet

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämnden har goda relationer med Älvsjö företagarförening

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
-----------	------------	-----------

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen kommer att ta kontakt med företag i Älvsjö industriområde	2018-01-01	2018-12-31
Nämnden ska genomföra dialogmöten med de största hemtjänstutförarna i stadsdelsområdet	2018-01-01	2018-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska träffa Älvsjö företagarförening vid minst två tillfällen under året	2017-01-01	2018-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

Stadsdelsnämnden ska ge människor stöd i att ta tillvara sina resurser och försörja sig själva genom individuellt utformade insatser. De gemensamma instrumenten för initial och fördjupad bedömning som införts ska användas. Arbetet med arbets-/förändringsplaner utvecklas.

Antalet hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd i stadsdelen minskar. Det rådande konjunkturläget är en anledning till den positiva utvecklingen, men även insatser inom arbetsmarknadsområdet bidrar till att fler kan försörja sig själva. De kommande åren bedöms behovet av ekonomiskt bistånd påverkas av det ökade antalet nyanlända.

Under 2017 har nya riktlinjer för ekonomiskt bistånd beslutats. Stadsdelsnämnden ska med stöd av socialnämnden införa de nya riktlinjerna i verksamheten. Nämnden ska arbeta för att alla barn ska få jämlika uppväxtvillkor och arbetet med ekonomiskt bistånd ska utgå från ett tydligt barnperspektiv. Barns behov ska särskilt beaktas när vuxna söker ekonomiskt bistånd. Barn har rätt till en aktiv och meningsfull fritid. Därför ska barns behov av fritidsaktiviteter som inte ryms inom riksnormen särskilt beaktas i ansökningar om ekonomiskt bistånd. För att förbättra situationen för barn som växer upp i familjer med ekonomiskt bistånd har en särskild sommarlovspeng för barnfamiljer införts.

Budget- och skuldrådgivningen arbetar med att fånga upp problem som rör hushåll med privatekonomiska svårigheter och i den nya skuldsaneringslagen omfattar det även egna företagare. Med utgångspunkt i stadens nya riktlinjer ska socialnämnden tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla arbetet för ökad tillgänglighet, likställdhet och mindre sårbarhet.

Förvaltningens olika verksamheter ska erbjuda arbetstillfällen och praktikplatser för arbetslösa som beviljats arbetsmarknadsinsatser (Stockholmsjobb, offentligt skyddat arbete och feriejobb). För att feriejobsperioden ska hålla hög kvalitet och vara lärorik är det viktigt att varje feriearbetande ungdom får bra handledning. Syftet med Stockholmsjobben är att enskilda ska kunna stärka sin ställning på arbetsmarknaden och få ökade förutsättningar att långsiktigt gå från bidrag till egen försörjning.

Som en del av utvecklingsåtagandena i det lokala utvecklingsprogrammet för Älvsjö kommer samarbetet med Arbetsförmedlingen, Jobbtorg och stadsdelsförvaltningen stärkas. Jobbtorg unga ska arbeta med alla arbetslösa unga i åldern 20-29 år. De personer som arbetar på Jobbtorg unga med det kommunala aktivitetsansvaret (uppföljning av de personer som hoppar av gymnasiet) ska kunna ha mottagningstider på förvaltningens medborgarkontor.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1 %	1,6%	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel unga som varken arbetar eller studerar		Fastställs 2018	År
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1 %	1,1%	Tertial
 Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	5 st	1 000 st	Tertial
 Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	7 st	500 st	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	80 st	9 000 st	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	7 st	1 000 st	Tertial
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	60 st	9 000 st	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden ska genom jobbtorgen för unga i Kista, Skärholmen och vid Globen, och i samarbete med stadsdelsnämnderna förstärka det uppsökande och stödjande arbetet för unga utan sysselsättning och med komplex problematik samt utveckla insatser för målgruppen	2018-01-01	2018-12-31
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden för att öka delaktigheten och den ekonomiska jämställdheten i staden	2018-01-01	2018-12-31
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna öka utbytet mellan stadsdelarna kring sommarjobben för att öka sammanhållningen i staden och möjliggöra för fler att testa arbete i andra stadsdelar än där man bor	2018-01-01	2018-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska arbeta aktivt med villkor för sysselsättningsfrämjande åtgärder vid upphandlingar	2018-01-01	2018-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden utveckla samverkan med det lokala näringslivet och civilsamhället för att skapa förutsättningar för jobb, integration och social hållbarhet med en särskild inriktning mot unga	2018-01-01	2018-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska, exempelvis inom ramen för sina olika verksamhetsområden, öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättningar att komma i arbete	2018-01-01	2018-12-31

Nämndmål:

Invånarna i Älvsjö försörjer sig själva.

Förväntat resultat

- Målvärdena för indikatorerna uppnås
- Aktiviteterna är genomförda

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Jobbtorg finns på Medborgarkontoret för ökad tillgänglighet och stöd till arbetssökande, framför allt för unga och nyanlända	2018-01-01	2018-12-31
Samarbetet med Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadsförvaltningen ska stärkas	2017-01-01	2018-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.4 I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet

Stadsdelsförvaltningen hänvisar till utbildningsförvaltningens verksamheter.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

Stadsdelsnämnden bidrar till inriktningsmålet genom att ha en ekonomi i balans och säkerställa att alla resurser utnyttjas effektivt.

En förutsättning för detta är att prognoserna görs så säkra som möjligt. Åtgärder för att öka prognossäkerheten pågår kontinuerligt i form av utbildningsinsatser samt information om aktualiserade rutiner för månadsbokslut och prognosarbetet. Dialog om prognosvariationer med enheterna ger säkrare signaler om det ekonomiska läget.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/-1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål:

Nämndens verksamheter drivs inom givna ekonomiska ramar

Förväntat resultat

- Verksamheterna bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.
- Resultatet före och efter resultatdispositioner överensstämmer med budget
- Utfallet i årsbokslutet avviker högst +/-1% jämfört med prognosen i tertialrapport 2

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utveckla det ekonomiska analysarbetet mellan controller och chefer	2018-01-01	2018-12-31
Öka chefernas kunskap om månadsuppföljningar och prognossäkerhet	2018-01-01	2018-12-31

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Stadsdelsnämnden bidrar till ett demokratiskt hållbart Stockholm genom öppenhet, delaktighet och med en verksamhet som respekterar de mänskliga rättigheterna och är fri från diskriminering. Stadsdelsnämndens värderingar kring demokrati och jämställdhet ska genomsyra alla verksamheter. Barnperspektivet beaktas i alla berörda verksamheter och invånare som upplever våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och förtryck får skydd och stöd. Alla invånare ska ges möjlighet att leva ett tryggt och självständigt liv med möjlighet till inflytande och delaktighet. Medborgare kan lämna medborgarförslag och nämnden planerar för medborgardialoger under året.

Kompetensförsörjningen är en utmaning för nämnden men genom att utveckla organisation, arbetssätt och verksamhetens kvalitet på ett delaktigt sätt erbjuder förvaltningen goda

förutsättningar för arbetet. Trygga anställningsvillkor prioriteras och chefer och medarbetare erbjuds kompetensutveckling under året. Nämnden söker kompetensutvecklingsmedel för flera insatser.

Förvaltningen utvecklar formerna för samarbete inom inköp och upphandling. Fokus ska ligga på förarbete och uppföljning, vilket är förutsättning för att ta hänsyn till miljö-, social- och arbetsrättsliga aspekter för utveckling av verksamheterna i hållbar riktning.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

Förvaltningens arbete med jämställdhetsintegrering fortsätter med fokus på att öka kunskapen om jämställdhet och normer. Arbetet med analys av könsuppdelad statistik ska utvecklas under 2018 och jämställdhetsanalyser kommer att vara en del av tjänsteutlåtanden och beslutsunderlagen till nämnd.

Förvaltningen kommer även fortsätta projektet att utveckla arbetet med jämställda beslut inom socialtjänstens myndighetsutövning samt tillsammans med tre stadsdelar och stadsledningskontoret inleda ett projekt för jämställdhetsintegrering.

Kvinnors organisering

För att öka kvinnors inflytande i det offentliga rummet har nämnden under 2017 reviderat riktlinjerna för föreningsbidrag, vilka är tillämpbara under 2018. Riktlinjerna förtydligar jämställdhetsaspekterna avseende tilldelningen av medel.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	100 %	100 %	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna stödja kvinnors organisering med målet att öka kvinnors makt och inflytande i det offentliga rummet.	2018-01-01	2018-12-31

Nämndmål:

Nämndens verksamheter har ett jämställt bemötande och en jämställd myndighetsutövning

Förväntat resultat

- Nämnden har utarbetat metoder för att säkerställa en jämställd myndighetsutövning
- Könsuppdelad statistik visar att kvinnor och män, flickor och pojkar har samma möjligheter att ta del av nämndens verksamheter
- Tilldelningen av föreningsbidrag sker utifrån jämställdhetsaspekter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska tillsammans med stadsdelarna Enskede-Årsta-Vantör, Skarpnäck och Farsta, samt med stöd av kommunstyrelsen, påbörja arbetet med SKL (Sveriges kommuner och landsting) projekt "Modellkommuner för jämställdhetsintegrering"	2018-01-01	2018-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska utveckla arbetet med jämställda beslut inom socialtjänstens myndighetsutövning	2018-01-01	2018-12-31
Nämnden arbetar utifrån stadens rutiner för jämställdhetsanalyser i beslutsunderlag	2018-01-01	2018-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Under året kommer förvaltningen utveckla organisation och arbetsätt och erbjuda kompetensutvecklingsinsatser, använda den kompetensbaserade rekryteringsprocess som staden har samt arbeta med introduktion för nyanställda. För fortsatt läsning vänligen se bilaga 6.

Stadsdelsnämnden erbjuder fasta anställningar och heltidsanställningar som norm och goda möjligheter att kombinera arbete och föräldraskap. Stadsdelsnämnden bereder plats för praktikanter, feriearbete och olika arbetsmarknadsinsatser.

Ledarskapet präglas av ett stödande och coachande förhållningssätt med förutsättningar att utöva ett närvarande ledarskap. Förvaltningen erbjuder stöd till cheferna genom olika forum för dialog och utveckling, samt nyttjar stadens olika ledarprogram. Genom att sätta tydliga mål för verksamheten skapas en riktning och förståelse hos medarbetarna om vad som ska uppnås och alla bidrar till kvalitet och måluppfyllelse.

Stadsdelsnämnden erbjuder en arbetsmiljö med ett öppet arbetsklimat med former för delaktighet, engagemang och lärande på varje arbetsplats utifrån personalpolicyn. Arbetsförhållandena genomsyras av jämställdhet, jämlikhet och frihet från diskriminering. En bra arbetsmiljö bidrar till väl fungerande verksamheter och ett långsiktigt hållbart arbetsliv med låg sjukfrånvaro.

Arbetet med handlingsplanen för att förbättra socialsekreterares och biståndsbedömares arbetssituation fortsätter och en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare påbörjas. Under året kartläggs förutsättningar för chefer inom äldreomsorgen och utifrån den föreslås sedan åtgärder vid behov.

Förvaltningen förstärker organisationen genom att inrätta en tredje verksamhetsavdelning. Förvaltningen kommer då att ha en avdelning för förskola och fritid, en avdelning för socialtjänst och en avdelning för utförarverksamheter i egen regi.

Genom att systematiskt arbeta med arbetsmiljö och hälsofrämjande arbete förebyggs sjukfrånvaro. Cheferna får stöd i arbetet med förebyggande åtgärder och rehabiliteringsinsatser. Det systematiska arbetet med att sänka sjukfrånvaron fortsätter genom regelbundna uppföljningar och tidiga insatser i samarbete med företagshälsovården.

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	81	81	År
 Index Bra arbetsgivare	84	84	År
 Sjukfrånvaro	7,5 %	tas fram av nämnden	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀			
♂ Sjukfrånvaro dag 1-14	2,4 %	tas fram av nämnden	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
♂ Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna stödja stadsdelsnämnderna i hur äldreomsorgen kan organisera sin ledningsorganisation för att främja det närvarande ledarskapet	2018-01-01	2018-12-31
♂ Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna genomföra och utvärdera en pilot med schemalagd reflektionstid i hemtjänsten	2018-01-01	2018-12-31

Nämndmål:

Nämnden är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Förväntat resultat

- Medarbetarenkätens resultat är förbättrade
- Alla verksamheter har ett förebyggande och aktivt arbetsmiljöarbete
- Sjukfrånvaron är lägre

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbetsituationen för barnskötare och förskollärare ska utvecklas	2018-01-01	2018-12-31
Arbetsituationen för biståndsbedömare och socialsekreterare ska fortsätta att utvecklas	2016-01-01	2018-12-31
Chefer får stöd i arbetet med rehabilitering och förebyggande arbete	2016-01-01	2018-12-31
Chefers förutsättningar för ett närvarande ledarskap ska kartläggas	2017-01-01	2018-12-31
Stadsdelsnämndens arbetsplatser ska anpassas för medarbetare med olika typer av funktionsnedsättning	2013-01-01	2018-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

Förvaltningens mål är att invånarna får en god service med ett gott bemötande som bygger på dialog, tillgänglighet och delaktighet. Alla verksamheter utgår från ett gemensamt förhållningssätt för att öka medborgarnas nöjdhet.

Förvaltningens fem förhållningssätt är följande:

- Vi ger ett gott bemötande som kännetecknas av respekt, integritet och självbestämmande
- Vi är tillgängliga och nåbara
- Vår kommunikation med medborgarna är tillgänglig, aktuell, trovärdig och tydlig
- Vi ser till att mötesplatserna med medborgarna är trygga, tillgängliga och ger god integritet
- Vi hanterar synpunkter öppet, skyndsamt och respektfullt

Medborgare och brukare bemöts på ett likvärdigt sätt och de ska så långt möjligt vara delaktiga i de beslut som rör dem.

Skollagens bestämmelser om åtgärder mot kränkande behandling är styrande för förskolornas arbetet med likabehandling. Diskrimineringslagstiftningen ligger till grund för arbetet.

Fritidsledarna får under året kompetensutveckling i genus- och antirasistiska perspektiv, samt normkritik för att stärka ungas organisering och öka kunskaperna om mänskliga rättigheter, antirasism och feminism.

All myndighetsutövning är rättssäker och tillvaratar den enskildes resurser. Insatser ges enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

På Älvsjö gruppbofäst, servicebofäst och daglig verksamhet finns ett reflekterande arbetssätt utifrån verksamhetens värdegrund med delaktighet, trygghet och självbestämmande i fokus. Detta arbetssätt används även av utförarna inom socialpsykiatri.

Samtliga medarbetare på Älvsjö servicehus, Älvsjö hemtjänst och Älvsjöträffen ingår i reflektionsgrupper där olika etiska frågor diskuteras utifrån värdeord som de boendes trygghet och delaktighet.

Stockholms stad är ett förvaltningsområde för det finska språket, som enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk ger det finska språket ett förstärkt skydd i staden. Älvsjö stadsdelsnämnd samarbetar med Skärholmens och Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnder för att tillgodose minoritetsgruppens rättigheter.

Ungas organisering

Förvaltningen ska arbeta med att stärka ungas organisering genom att involvera unga i dialoger om trygghet och demokrati. Ungas kunskap om mänskliga rättigheter, antirasism och jämställdhet ska öka genom utbildningssatsningar och genom arbetet med Mentorer i våldsprevention (MVP). Fritidslotsar och fältverksamheten ska arbeta med att öka ungdomars inflytande på fritidsutbudet och att utveckla jämställdhetsarbetet.

Förstärkt föräldraskapsprogram

Föräldrar ska stärkas i sin föräldraroll genom generellt föräldrastöd, föräldrträffar och föräldragrupper. Som ett led i detta arbete ska föräldrar få ökad kunskap om mänskliga rättigheter med fokus på barnkonventionen. Nyanlända föräldrar är en prioriterad målgrupp.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel brukare i dagverksamhet för äldre som inte upplever diskriminering	98 %	Öka	År
 Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	91 %	Öka	År
 Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	92 %	Öka	År
 Andel brukare som inte upplever diskriminering inom förskolan och familjedaghem	99 %	Öka	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska i samverkan med civilsamhället och genom befintliga mötesplatser verka för att nå och stärka kunskaperna hos fler föräldrar om barn och ungas rättigheter. Kommunstyrelsen ska vara	2018-01-01	2018-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
behjälplig i arbetet		

Nämndmål:

Nämndens verksamheter lever upp till de mänskliga rättigheterna och är fria från diskriminering

Förväntat resultat

- De personer som kommer i kontakt med nämndens verksamheter behandlas respektfullt
- Chefer och medarbetare har kunskap om mänskliga rättigheter och arbetssätt som främjar likabehandling och delaktighet

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fritiden ska arbeta med att stärka ungas organisering och lotsa ungdomar till idrotts- och kulturaktiviteter med särskilt fokus på nyanlända	2018-01-01	2018-12-31
Förskolan ska utveckla sitt arbete mot kränkande behandling	2018-01-01	2018-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

Barnets rättigheter ska vara centralt för alla områden. Inom verksamheter som riktas till barn och unga ska kompetens inom genus, normkritik och antirasistiska perspektiv öka.

I Stockholm ska alla barn oavsett social bakgrund eller legal status ha rätt till förskola. Alla kommunala förskolor i Älvsjö har en likabehandlingsplan med diskrimineringslagstiftningen som grund. Ett nytt dokument mot diskriminering håller på att utarbetas och ska ersätta likabehandlingsplanerna. Barnperspektivet är en utgångspunkt i alla beslut på förskolan i frågor som rör organisation, bemanning och mötesstrukturer. Barn med behov av särskilt stöd uppmärksammas tidigt. Detta säkerställs genom att det finns fungerande rutiner för barn i behov av särskilt stöd.

På enheten för barn och familj arbetar man särskilt med att öka barns delaktighet för att just motsvara barnkonventionen. Enheten använder sig av en delaktighetstrappa för att fånga upp barnens delaktighet. Barnen ska alltid utifrån ålder och mognad få yttra sig och deras åsikter vägs in och dokumenteras vid beslutsfattandet. Barns behov ska särskilt beaktas när vuxna söker ekonomiskt bistånd.

Biståndsbedömningen inom omsorgen om funktionsnedsatta har alltid med ett barnperspektiv i sina utredningar.

Nämndmål:

Nämndens verksamheter lever upp till barnkonventionen

Förväntat resultat

- Nämndens verksamheter är inkluderande och använder arbetssätt som underlättar likabehandling

-Nämndens verksamheter har ett synsätt som utgår från barnets perspektiv och därmed sätter barnet i centrum

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel föräldrar som upplever att ens barn på förskolan ges möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning	93 %		År

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

Stadsdelsnämnden ska utveckla rutiner och metoder för att inventera målgrupperna och för att upptäcka våldet och hitta våldsutsatta. Stockholms stad har en garanti om skyddat boende för kvinnor som bedöms ha behov av skyddsplacering. Kvinnor som bott på skyddat boende ska vid behov erbjudas stöd och hjälp till annat boende om de inte kan återvända till sitt ordinarie boende. Även män utsätts för våld i nära relationer. Det är därför viktigt att socialtjänsten har insatser som inkluderar olika målgrupper och att kompetensen kring detta stärks.

Ofta har kvinnor som bor på skyddat boende medföljande barn. Det är viktigt att säkerställa att barnens skolgång fullföljs samt att kunna erbjuda förskola eller pedagogisk verksamhet för barn i förskoleåldern. Stadsdelsnämnden ska stärka sin kompetens kring och utveckla insatser riktade mot barn som blivit utsatta för eller bevittnat våld.

För att säkerställa ett likställt och samordnat stöd och skydd av hög kvalitet till våldsutsatta samt ett likställt stöd till våldsutövare som bygger på evidensbaserade metoder, ska stadsdelsnämnderna inrätta regionala Relationsvåldscentra. Stadsdelsnämnden ska tillsammans med stadsdelsförvaltningarna Hägersten-Liljeholmen och Skärholmen inrätta ett Relationsvåldscentrum för region sydväst med Skärholmen som värdstadsdel. Under året ses även möjligheterna att sammanföra respektive stadsdelsförvaltnings Relationsvåldsteam över.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel medarbetare som gått utbildning kring att upptäcka barn som upplever våld i nära relation samt hedersrelaterat våld, konsekvenser av det och hur man kan prata om detta	15 %	Tas fram av nämnden	År
Andel medarbetare som har genomgått utbildning om att upptäcka våldsutsatthet och konsekvenser av detta inkl särskilt utsatta grupper	50 %	Tas fram av nämnden	År
♀ Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	40 st	tas fram av nämnden	År

Nämndmål:

Vuxna och barn som har utsatts för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck, får stöd och skydd utifrån sina behov

Förväntat resultat

- Målvärdet för indikatorerna uppnås
- Aktiviteten är genomförd

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ett relationsvåldscentrum ska starta i samarbete med stadsförvaltningarna	2018-01-01	2018-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Hägersten-Liljeholmen och Skärholmen		
Myndighetsenheterna kommer att utveckla sina rutiner och arbetsätt för att identifiera och möta personer som blivit eller är utsatta för våld i nära relation	2018-01-01	2018-12-31
Socialtjänsten ska utveckla arbetet med att göra barn delaktiga i utredningar och beslut	2018-01-01	2018-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

Personer med funktionsnedsättning ska kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap och ha samma möjligheter som andra att leva ett självständigt liv. Det innebär att bemötas med kunskap och respekt samt att ha inflytande utifrån individuella behov och önskningsar. Det innebär även att ha ett arbete, en sysselsättning eller en daglig verksamhet att gå till samt att känna trygghet i sitt boende. En hållbar boendesituation är en viktig del av att kunna leva ett självständigt liv. Verksamheten ska erbjuda en god service och omsorg med ett gott bemötande. Fokus för stadsdelsförvaltningen under året är att ge förutsättningar för den enskildes delaktighet, självbestämmande och trygghet.

Den fysiska utemiljön ska göra att det är lätt för alla att röra sig i stadsdelsområdet. Stadsdelsförvaltningen ansvarar för tillgänglighet och framkomlighet i parker och grönområden. Nämndens verksamheter är tillgängliga. En tillgänglighetsvandring kommer att genomföras under året. Information från förvaltningen är tillgänglig och tydlig, och det ska vara lätt att komma i kontakt med verksamheterna och lämna synpunkter.

Projektet Dig-IT, som stöds av Europeiska socialfonden och som startade under början av 2016, kommer att avslutas i augusti 2018. Under våren prioriterar enheterna att delta i de olika utbildningarna för att höja kompetensen inom IT-området.

Biståndsbedömning

Utredningar som görs inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning ska innehålla information om brukarens egen syn på sin livssituation. Den enskilde ska vara delaktig i utredningen och beviljade insatser ska följas upp och säkerställas utifrån att de stärker den enskildes förmåga. Barnperspektivet lyfts särskilt fram i ärenden som rör barn med funktionsnedsättning i syfte att fokusera på barnets rätt i jämförelse med andra barn utan funktionsnedsättning. Rättssäkerheten och enhetens systematiska uppföljning av insatser ska fortsätta att stärkas och befintliga rutiner utvecklas.

Enheten kommer att följa effekten av Försäkringskassans nya inriktning gällande bedömning av personlig assistans. Vidare är upphandlingen av persontransporter en osäkerhetsfaktor som kan innebära merkostnader.

Arbetet med att stärka handläggarna i deras arbete är prioriterat, med till exempel kompetensutveckling, handledning, råd och stöd i det dagliga arbetet.

Älvsjö gruppboheter, servicebostad och daglig verksamhet

De stöd- och serviceinsatser som ges ska kännetecknas av hög kvalitet och trygghet. Den enskilde ska vara delaktig i planeringen av insatser och påverka hur de utförs genom sin genomförandeplan.

Verksamheten kommer att under året arbeta med åtaganden och aktiviteter som ökar den enskildes förutsättningar för inflytande och delaktighet. Medarbetarna deltar inom ramen för forum Carpes olika vidareutbildningar och seminarier för att höja medvetenheten och kompetensen hos medarbetarna. Den dagliga verksamhet som ska ge personer inom LSS möjlighet till årstidsbaserade aktiviteter som till stor del utförs utomhus kommer att utvärderas under året med fokus på tillräckligt många deltagare.

Inom enheten pågår planeringen för att ta ansvar för driften av en enhet med bostäder med särskild service som nu byggs. Enheten planeras vara färdig för inflyttning under slutet av 2018.

Personligt stöd

Personligt stöd är en verksamhet i egen regi som erbjuder insatserna personlig assistans, avlösar- och ledsagarservice samt kontaktperson. Verksamheten fokuserar på brukarnas delaktighet och upplevelse av de insatser de får. Brukarna bjuds regelbundet in till möten och brukarundersökningar genomförs för att mäta nöjdheten.

En översyn har påbörjats inom Skärholmen, Hägersten-Liljeholmen och Älvsjö stadsdelsförvaltningar för att undersöka möjligheterna och förutsättningarna för en samlad organisation vad gäller assistansverksamheten. Det avser personliga assistenter, avlösare, ledsagare och kontaktpersoner. Om översynen stöder en gemensam organisation så är avsikten att det ska verkställas under 2018.

Anhörigstöd och förebyggande arbete

Stadens program för stöd till anhöriga 2017-2020 ligger till grund för förvaltningens arbete med anhörigstöd. Anhörigkonsulenten vänder sig till anhöriga och närstående till personer med funktionsnedsättning. Målet är att ge de anhöriga, stöd, kunskap och information för att förebygga ohälsa. Älvsjö stadsdelsförvaltning samarbetar med Hägersten-Liljeholmen om stöd via anhörigkonsulent. Konsulenten arbetar kontinuerligt för att möta upp de anhöriga där de finns.

Syn- och hörselkonsulenten kan bidra med råd och stöd gällande hjälpmedel.

Verksamhetsuppföljning

Alla beslut, insatser och verksamheter ska följas upp. Uppföljning av verksamheter inom området funktionsnedsatta är en del i att kvalitetssäkra insatserna till den enskilde och säkerställa att stadsdelsförvaltningen har den enskildes fokus. Genom uppföljningen får förvaltningen och verksamheterna kunskap om utvecklingsområden, styrkor och svagheter för att styra mot arbetsätt och insatser som har hög kvalitet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	88 %	88 %	År
 Andel nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	90 %	År
 Andel nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	88 %	88 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med	89 %	89 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ funktionsnedsättning)			
♂ Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	96 %	tas fram av nämnden	År
♂ Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	78 %	77 %	År
♂ Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	71 %	tas fram av nämnden	År
♂ Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	91 %	91 %	År

Nämndmål:

Personer med funktionsnedsättning ges genom en helhetssyn förutsättningar för delaktighet, självbestämmande och trygghet

Förväntat resultat

- Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning ökar
- Brukarens upplevelse av trygghet ökar (LSS- boende)
- Andelen nöjda brukare ökar (LSS- boende)
- Aktiviteterna är genomförda

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Det reviderade programmet för stöd till anhöriga ska implementeras	2017-01-01	2018-12-31
En tillgänglighetsvandring ska genomföras för att identifiera enkelt avhjälpna hinder	2018-01-01	2018-12-31
Enheten kommer att göra barnkonsekvensanalyser i samtliga beslut som rör insatsen bostad med särskild service för barn och ungdom enligt § 9.8 LSS	2018-01-01	2018-12-31
Inom egenregion ska arbetet med de individuella genomförandeplanerna fortsätta utvecklas i syfte att öka brukarnas möjlighet att påverka planering av insatserna	2016-01-01	2018-12-31
Inom egenregion ska rutiner för hantering av synpunkter och klagomål utvecklas och implementeras	2017-01-01	2018-12-31
Kompetensutveckling sker genom aktivt deltagande i DigIT-projektets utbildningar	2018-01-01	2018-06-30
Nämnden ska bjuda in brukare från verksamhetsområdet äldre och funktionsnedsatta till fokusgrupper för att öka deras möjlighet till inflytande	2017-01-01	2018-12-31
Nämnden ska samråda med pensionsrådet och rådet för funktionshinderfrågor i samband med remisser och motioner	2017-01-01	2018-12-31
Nämnden ska utöka kunskapen om kommunikativ tillgänglighet	2017-01-01	2018-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska rådgöra med rådet för funktionshinderfrågor inför svar på remisser om bostadsbyggnation	2017-01-01	2018-12-31
Verksamheter som ger vård- och omsorgsinsatser nattetid ska utveckla rutiner och arbetssätt för att kontinuerligt kunna följa upp och möta verksamhetens totala aktuella insats- och resursbehov nattetid.	2018-01-01	2018-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

Stadsdelsförvaltningen ska under 2018 fortsätta att arbeta med att utveckla och öka det demokratiska deltagandet i stadsdelsområdet för både kvinnor och män, flickor och pojkar. För att öka det demokratiska inflytandet och insynen i nämndens arbete ska förvaltningen under året bjuda in och förlägga minst tre nämndsammanträden i någon av förvaltningens verksamheter.

Förvaltningen kommer även att bjuda in till medborgardialoger så att medborgare ges möjlighet att påverka stadsdelens utveckling. De medborgarförslag som inkommer till förvaltningen kommer att utredas och beslutas av nämnd. Under året ska förvaltningen för första gången genomföra en medborgarbudgetprocess i syfte att genom fler metoder involvera och engagera medborgarna hur de vill att Älvsjö ska utvecklas.

Förvaltningen fortsätter att regelbundet kommunicera med medborgarna i olika kanaler för att medborgarna ska känna till vad som ska beslutas i stadsdelen, hur de kan påverka, men också vad de kan förvänta sig av den service som förvaltningen ger. Informationen anpassas till olika målgrupper. Inför de allmänna valen hösten 2018 finns information om den demokratiska processen och hur valet går till i olika informationskanaler, samt genom samhällsvägledningen på Medborgarkontoret.

För att förbättra och göra förvaltningens utredningar och tjänsteutlåtanden mera lättillgängliga ska utredare som skriver utredningar och tjänsteutlåtanden genomgå utbildning i klarspråk. Förvaltningen verkar under året för fler att lokaler finns tillgängliga för föreningar i stadsdelen.

Brukardelaktighet

Ett annat viktigt demokratiskt perspektiv som stadsdelsförvaltningen aktivt ska arbeta med under året är att öka brukardelaktigheten inom verksamhetsområdena i syfte att utveckla nämndens verksamheter.

Stadsdelsområdets förskolor har egna förskoleråd som träffas ett par gånger per termin där föräldrar, förskolechef och personal för en dialog om olika verksamhetsfrågor. På flertalet förskolor finns också barnråd som bidrar till delaktighet och utveckling av verksamheterna. På verksamheten Ungdomens hus har ungdomarna möjlighet att tillsammans med personalen planera och genomföra aktiviteterna.

Inom verksamhetsområdet äldre och funktionsnedsatta fortsätter arbetet med att ha olika typer av råd, till exempel brukarråd och matråd. Verksamhetsområdet har även fokusgrupper med brukare och brukarföreträdare i syfte att utveckla och förbättra kvaliteten inom verksamheterna.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel stockholmare som har förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där de bor	38 %	Fastställs 2018	År
 Andel stockholmare som vet hur de kan påverka beslut som rör deras närmiljö	27 %	Fastställs 2018	År

Nämndmål:

Invånarna är delaktiga och har möjlighet att påverka

Förväntat resultat

- Invånarna har förtroende för stadsdelsförvaltningen
- Informationen i stadsdelsområdet är tillgänglig

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska arbeta för att införa medborgarbudget inom något av nämndens områden med inriktning på flickors delaktighet och inflytande.	2018-01-01	2018-12-31
Förvaltningen ska verka för att fler föreningslokaler tillgängliggörs i stadsdelen	2018-01-01	2018-12-31
Minst tre av nämndens sammanträden ska ske på platser knutna till aktuella teman	2018-01-01	2018-12-31
Nämnden ska bjuda in brukare från verksamhetsområdet Äldre och funktionsnedsatta till fokusgrupper för att öka deras möjlighet till inflytande	2017-01-01	2018-12-31
Nämnden ska fortsätta utveckla stadsdelsnämndens kommunikationskanaler, som exempelvis sociala medier	2017-01-01	2018-12-31
Nämnden ska samråda med pensionsrådet och rådet för funktionshinderfrågor i samband med remisser och motioner	2017-01-01	2018-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att verksamheten gör upphandlingar och inköp enligt stadens program för upphandling och inköp. Genom förvaltningens verksamhets- och avtalsuppföljningar säkerställs att leverantörer bland annat bidrar till god kvalitet, goda anställningsvillkor, motverkar diskriminering och minskar miljöpåverkan.

Stadsdelsnämndens avtal om drift och underhåll av parker och naturområden löper ut i september 2019 och kan inte förlängas. Vidare löper avtalet för Kristallgårdens vård- och omsorgsboende ut i oktober 2019.

I bilaga 8, Plan för upphandling, redovisas planerade upphandlingar 2018 med kontraktets sammanlagda värde över 2,0 mnkr.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel elektroniska inköp	60 %	Tas fram av nämnden	Tertial
 Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	85 %	85%	År

Nämndmål:

Offentlig upphandling utvecklar Älvsjö i hållbar riktning

Förväntat resultat

- tydliga krav i förfrågningsunderlag och avtal
- systematiska avtalsuppföljningar
- ökad andel elektroniska inköp

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbeta aktivt för att öka andelen elektroniska inköp	2018-01-01	2018-12-31
Förvaltningen kommer tillsammans med andra stadsdelsförvaltningar och med stöd av serviceförvaltningen genomföra en upphandling av nytt avtal drift och underhåll av parker	2018-01-01	2018-12-31
Genomföra systematiska avtalsuppföljningar	2018-01-01	2018-12-31

Uppföljning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Kommunfullmäktige fördelar resurser till nämndens verksamheter genom resursfördelningssystemet. Utgångspunkten för fördelningen till nämndens verksamheter i denna verksamhetsplan är kommunfullmäktiges prioritering. Nettobudgeten för nämndens driftverksamhet om 631,2 mnkr består av kostnader med 651,4 mnkr och intäkter med 20,2 mnkr. För investeringar har 9,6 mnkr fördelats. Administrationen finansieras gemensamt av verksamheterna. I tabellen nedan redovisas fördelningen till nämndens verksamheter.

En viktig förutsättning för att långsiktigt säkra en ekonomi i balans är ökat samarbete med andra förvaltningar. En sådan utveckling kan även bidra till minskad sårbarhet och ökad kvalitet i verksamheterna.

Slutlig justering av nämndens budget för förskola och stöd och service till personer med funktionsnedsättning kommer att ske efter avläsning av antalet prestationer för 2018.

Budget per verksamhetsområde

SDN Älvsjö verksamhetsom- råden	RAM KF 2018		OMFÖRDELNING 2018		VP 2018			
	Mnkr	Intäkter	Kostnader	Administra- tion och buffert	Barn och Ungdom	Kostnader	Intäkter	Netto
Nämnd- och förvaltningsadm.				29,6		29,6		29,6
Individ- och familjeomsorg	1,0	57,7	-2,8	5,9	60,8	1,0	59,8	
varav Vuxen	0,5	10,1	-0,5		9,6	0,5	9,1	
varav Barn och unga	0,5	31,0	-1,5		35,4	0,5	34,9	
varav socialpsykiatri		16,6	-0,8		15,8		15,8	
Stadsmiljöverksa- mhet		5,6	-0,3		5,3		5,3	
Avskrivningar		3,7			3,7		3,7	
Internräntor		0,3			0,3		0,3	
Förskoleverksam- het	12,4	175,4	-8,4		167,0	12,4	154,6	
Barn, kultur och fritid		16,8	-0,8	-5,9	10,1		10,1	
Äldreomsorg	5,7	226,6	-10,9		215,7	5,7	210,0	
Stöd och service till personer med funktionsnedsättni- ng		138,3	-6,6		131,7		131,7	
Arbetsmarknadsät- gärder	0,5	4,4	-0,2		4,2	0,5	3,7	
Ekonomiskt bistånd	0,6	22,6	-1,1		21,5	0,6	20,9	
Övrig verksamhet/omstr- ukturering			1,5		1,5		1,5	
SUMMA	20,2	651,4			651,4	20,2	631,2	

Finansieringen av nämnd- och förvaltningsadministration uppgår till 4,8 procent av nämndens budget. Kommunfullmäktige fördelar inga resurser för administration. Budget för administrationen fördelas därför genom ett procentuellt avdrag från respektive verksamhetsområde.

Kommunfullmäktige fördelar resurser till verksamhet för barn, kultur och fritid. Eftersom dessa verksamheter även bedrivs inom individ- och familjeomsorg behöver en fördelning av resurserna göras av nämnden. Budgeten för verksamhet för barn, kultur och fritid som är på 16,8 mnkr har efter avdrag för administration fördelats med 5,9 mnkr till individ- och familjeomsorg. Resterande 10,1 mnkr fördelas till kollo, fritidsgårdar, parklekar, kultur- och föreningsverksamhet.

Till övrig verksamhet har 1,5 mnkr fördelats från samtliga verksamheter för omstruktureringskostnader och övriga oförutsedda kostnader inklusive en förvaltningsgemensam buffert.

Fördelning av VP-budget/verksamhetsområde

Nedan följer analyser och tabell per verksamhetsområde. Tabellen visar fördelade intäkter och kostnader i budget för 2017 och 2018, prognos 2017 och bokslut 2016. Budget för 2018 inkluderar begärda omslutningsförändringar.

(-minskning / +ökning)

Nämnd- och förvaltningsadministration

Nämnd- och förvaltningsadministration (mnkr)	Budget 2017	Budget 2018	Jmf budget 2018-2017	Prognos 2017	Bokslut 2016
Intäkter	1,4	0,7	-0,7	1,4	1,8
Kostnader	26,9	30,3	3,4	26,9	25,5
Netto	25,5	29,6	4,1	25,5	23,7

Resursfördelningssystemet ger inte någon särskild tilldelning av medel för nämnd- och förvaltningsadministration. För att finansiera detta har ett administrativt avdrag gjorts på alla verksamhetsområden. Nettobudgeten för nämnd- och förvaltningsadministration är 29,6 mnkr 2018, vilket är högre jämfört med prognosen för 2017. Det beror på tillkomna tjänster och att personalkostnaderna därmed blir högre än under 2017. Kostnaderna för de centrala och gemensamma IT-lösningarna ökar också cirka 12,8 procent 2018 jämfört med 2017.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorg, exklusive socialpsykiatri (mnkr)	Budget 2017	Budget 2018	Jmf budget 2018-2017	Prognos 2017	Bokslut 2016
Intäkter	47,8	37,3	-10,5	47,8	52,0
Kostnader	105,3	97,1	-8,2	106,5	113,0
Netto	57,5	59,8	2,3	58,7	61,0

Nettobudgeten för individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri för 2018 uppgår till 59,8 mnkr, vilket är 1,1 mnkr högre jämfört med prognosen för 2017 och 2,3 mnkr högre än budget 2017.

Nedan följer analyser och tabell inom individ- och familjeomsorg för vuxna, barn och ungdom och socialpsykiatri.

varav Vuxna (mnkr)	Budget 2017	Budget 2018	Jmf budget 2018-2017	Prognos 2017	Bokslut 2016
Intäkter	0,8	0,5	-0,3	0,5	0,5
Kostnader	9,1	9,6	0,5	9,6	8,0
Netto	8,3	9,1	0,8	9,1	7,5
varav Barn och ungdom (mnkr)	Budget 2017	Budget 2018	Jmf budget 2018-2017	Prognos 2017	Bokslut 2016
Intäkter	42,8	35,0	-7,8	43,1	44,7
Kostnader	76,3	69,9	-6,4	77,8	83,2
Netto	33,5	34,9	1,4	34,7	38,5
varav Socialpsykiatri (mnkr)	Budget 2017	Budget 2018	Jmf budget 2018-2017	Prognos 2017	Bokslut 2016
Intäkter	1,9	1,8	-0,1	2,0	6,8
Kostnader	16,7	17,6	0,9	15,8	20,8
Netto	14,8	15,8	1,0	13,8	14,0

I budgeten för 2018 har 5,9 mnkr omfördelas från verksamhetsområdet barn, kultur och fritid till verksamheten för barn och ungdom inom individ- och familjeomsorgen. Trots denna omfördelning kräver budgeten fortsatta kostnadseffektiviseringar under 2018. För missbruk har ramtilldelningen endast ökat 0,8 mnkr och socialpsykiatri har 2018 fått ökning 1,0 mnkr. Både inom vuxnenheten och enheten för barn och familj är inriktningen att främja de öppenvårdsinsatser som behövs för att undvika eller förkorta tiden för institutionsvård.

Handlingsplanen för förbättrad arbetsituation för socialsekreterare och biståndsarbetare fortsätter med stärkt stöd och mentorskap. Stadsdelsnämnden bidrar till Relationsvårdscentrum (RVC) med 0,5 mnkr år 2018.

Kommunfullmäktige fastställer ersättningarna inom kundvalssystemet. För 2018 blir ersättningen till utförarna oförändrade.

Den förväntade intäktsminskningen hänförs till minskade intäkter från Migrationsverket för ensamkommande flyktingbarn, vilket även medför minskade kostnader. För 2017 prognostiserar individ- och familjeomsorgen ett nettounderskott med 1,2 mnkr efter budgetjusteringar som beviljats under året.

Stadsmiljö

Stadsmiljöverksamhet (mnkr)	Budget 2017	Budget 2018	Jmf budget 2018-2017	Prognos 2017	Bokslut 2016
Intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
Kostnader	7,7	5,3	-2,4	7,7	7,4
Netto	7,7	5,3	-2,4	7,7	7,0

Stadsmiljöverksamhetens nettobudget uppgår till 5,3 mnkr vilket är en minskning jämfört med budget 2017. Detta på grund av att ingen extra resurstilldelning gjorts från andra verksamheter.

Nämnden begär budgetjustering för ytterligare åtgärder i naturreservat Älvsjöskogen med 2,0 mnkr. Den begärda budgetjusteringen beskrivs närmare under rubriken *Budgetjusteringar*.

Avskrivningar och ränta

Kapitalkostnader (mnkr)	Budget 2017	Budget 2018	Jmf budget 2018-2017	Prognos 2017	Bokslut 2016
Avskrivningar (netto)	2,7	3,7	1,0	2,7	2,1
Internräntor (Netto)	0,3	0,3	0,0	0,3	0,5
Netto	3,0	4,0	1,0	3,0	2,6

Nettobudgeten 2018 för avskrivningar är 3,7 mnkr och för ränta 0,3 mnkr, vilket är något högre jämfört med prognosen för kapitalkostnaderna 2017, vilket beror på flera färdiga parkinvesteringar.

Förskola

Förskola (mnkr)	Budget 2017	Budget 2018	Jmf budget 2018-2017	Prognos 2017	Bokslut 2016
Intäkter	13,8	13,4	-0,4	13,8	15,4
Kostnader	166,8	168,0	1,2	167,9	166,2
Netto	153,0	154,6	1,6	154,1	150,8

Nettobudgeten 2018 för förskoleverksamheten uppgår till 154,6 mnkr vilket är 1,6 mnkr högre i jämförelse med budget 2017. Budget 2018 är 0,5 mnkr högre jämfört med prognosen 2017 och 3,9 mnkr högre än bokslut 2016. Tilldelad ram har beräknats utifrån barnantalet i mars 2017. Under hösten 2017 har antalet barn minskat och bedömningen är att antalet barn blir fler 2018 jämfört med tilldelad ram, vilket innebär en justerad budget i slutet av året. För förskolan tilldelas nämnden medel utifrån schablonbelopp per inskrivet barn. Schablonen per barn 2018 har höjts med 2,99 procent för förskola och förskolepengen utgör 80 procent av schablonen. Utöver förskolepengen fördelas medel för barn i behov av särskilt stöd till förskolorna. Nämnden har tilldelats ett socioekonomiskt tilläggsanslag om 10,8 mnkr vilket är 0,2 mnkr högre tilldelning än 2017. Anslag har även tilldelats nämnden med 0,2 mnkr för introduktionsförskolor vilket är nytt för 2018. Stadsdelsnämnden kommer även att söka kompensation för förskolor med höga hyror.

Medel för att uppfylla barnomsorgsgarantin kommer att fördelas ur kommunstyrelsens centrala medels reserv.

Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering med 1,0 mnkr till åtgärder för giftfri förskola. Se vidare under rubriken *Budgetjusteringar*.

Äldreomsorg

Äldreomsorg (mnkr)	Budget 2017	Budget 2018	Jmf budget 2018-2017	Prognos 2017	Bokslut 2016
Intäkter	85,2	85,7	0,5	85,2	87,0
Kostnader	284,8	295,7	10,9	283,3	276,7
Netto	199,6	210,0	10,4	198,1	189,7

Äldreomsorgens nettobudget för 2018 uppgår till 210,0 mnkr och är 11,9 mnkr högre jämfört med prognosen för 2017 och 10,4 mnkr högre än nettobudget 2017.

Volymerna för vård- och omsorgsboenden har ökat under 2017 jämfört med 2016. Servicehusinsatser inklusive lägenheter ligger betydligt under 2016 års nivå. Hemtjänst i ordinärt boende har i snitt utförandegrad på 86%, det vill säga 1% högre än 2016 och snitt beställda timmar för 2017 har varit lägre än förra året.

Inom vård- och omsorgsboenden har ersättningen höjts enligt index med 2,7 procent vilket motsvarar en kostnadsökning om 2,9 mnkr. Ersättningen för hemtjänst i ordinärt boende har höjts med 2,5 procent, vilket motsvarar en kostnadsökning om 2,3 mnkr. Höjd ersättning inom dagverksamhet för äldre 2,5 procent. Från och med år 2018 utgår för hemtjänst som utförs på servicehus 359 kronor per timme dygnet runt. Ersättningen utgår från beställd tid. Tidigare utgick ersättning enligt nivåer.

Intäkterna avser främst försäljning av platser och avgifter från brukare.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning (mnkr)	Budget 2017	Budget 2018	Jmf budget 2018-2017	Prognos 2017	Bokslut 2016
Intäkter	24,8	24,8	0,0	24,8	26,2
Kostnader	163,4	156,5	-6,9	162,6	148,3
Netto	138,6	131,7	-6,9	137,8	122,1

Nettobudgeten 2018 för stöd och service till personer med funktionsnedsättning uppgår till 131,7 mnkr och är 6,9 mnkr lägre än nettobudget för 2017. Minskningen jämfört med budget 2017 beror främst på en minskad tilldelning av budget för persontransporter, ändrad finansieringsmodell avseende KBF (kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning) samt generell effektivisering.

Budgeten för 2018 förutsätter en fortsatt kostnadsmedvetenhet. Budgeten justeras i samband med tertialrapport 2 utifrån avläsning av det genomsnittliga antalet prestationer för mars och augusti 2018. Ersättningsnivåerna för barn- och vuxenboenden, daglig verksamhet och korttidshem är höjda med 1,5 procent jämfört med 2017.

Ersättning för avlösning och ledsagning har höjts med 2,7 procent. Schablon och peng har höjts med 1,5 procent för boende, daglig verksamhet, korttidsboende och korttidstillsyn för barn över 12 år enligt LSS.

Nya regler införs år 2018 avseende tilldelning av stimulansbidrag för utbyggnad av nya LSS gruppboendestäder. Tidigare kunde nämnden söka 1,8 mnkr per ny gruppboendestad för så kallade mer- eller särproduktionskostnader. Bidraget utbetalades som ett engångsbelopp. Enligt de nya reglerna kan nämnden söka 250 kronor per dag och plats under tre år.

Även för tilldelning av medel för kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning (KBF) införs nya regler år 2018. Tidigare har dessa medel ingått i det fasta anslaget. Nu ska nämnden söka ersättning för de faktiska kostnaderna för KBF.

Barn, kultur och fritid

Barn, kultur och fritid (mnkr)	Budget 2017	Budget 2018	Jmf budget 2018-2017	Prognos 2017	Bokslut 2016
Intäkter	0,6	0,6	0,0	0,6	1,2
Kostnader	10,4	10,7	0,3	10,0	10,5
Netto	9,8	10,1	0,3	9,4	9,3

Nettobudgeten 2018 för kultur- och föreningsverksamhet uppgår till 10,1 mnkr och är 0,7 mnkr högre än prognosen 2017 och 0,6 mnkr högre än nettobudget för 2017. Av tilldelad ram för verksamhetsområdet har 5,9 mnkr omfördelats till verksamheten barn och ungdom inom individ och familjeomsorgen. Enligt befolkningsprognosen ökar antalet barn och ungdomar i Älvsjö under 2018 jämfört med 2017. Verksamhetsområdet innehåller bland annat kostnader för allmän kultur, sommarkollo, fältassistenter, Ungdomens hus och parkleken Kristallen. Intäkterna avser främst intäkter för sommarkollo.

Arbetsmarknadsåtgärder

Arbetsmarknadsåtgärder (mnkr)	Budget 2017	Budget 2018	Jmf budget 2018-2017	Prognos 2017	Bokslut 2016
Intäkter	1,7	1,7	0,0	1,7	1,0
Kostnader	4,4	5,4	1,0	4,2	2,9
Varav feriearbetare	0,8	5,7	4,9	0,8	
Netto	2,7	3,7	1,0	2,5	1,9

Nettobudget 2018 för arbetsmarknadsåtgärder uppgår till 3,7 mnkr och är 1,0 mnkr högre än nettobudget för 2017. I budgeten ingår bland annat kostnader om 1,9 mnkr för feriearbetande ungdomar, 0,6 mnkr för Stockholmsjobb samt kostnader och intäkter avseende OSA-anställningar.

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd (mnkr)	Budget 2017	Budget 2018	Jmf budget 2018-2017	Prognos 2017	Bokslut 2016
Intäkter	2,3	1,8	-0,5	2,3	1,0
Kostnader	22,1	22,7	0,6	22,1	21,4
Varav handläggning	5,6	5,4	-0,2	6,1	5,3
Netto	19,8	20,9	1,1	19,8	20,4

Nettobudget 2018 för ekonomiskt bistånd uppgår till 20,9 mnkr och är 1,1 mnkr högre än budgeten för 2017.

Glappet är avsett att täcka kostnader för ekonomiskt bistånd som en person kan komma att behöva i glappet mellan erhållen asylersättning från Migrationsverket och erhållen etableringsersättning från Arbetsförmedlingen. 0,6 mnkr av intäkterna avser främst återbetalningar från Försäkringskassan och felaktigt utbetalt försörjningsstöd. Jämfört med budget 2017 är förvaltningens intäktskrav oförändrat.

Budgeten innebär ett genomsnitt om 155 bidragshushåll per månad, vilket är en minskning med 2 bidragshushåll i månaden jämfört med året innan då antalet hushåll i genomsnitt uppgick till 157. I oktober uppgick antalet hushåll preliminärt till 150. Det minskade antalet

hushåll förklaras av verksamhetens arbete och ett minskat inflöde av nya biståndstagare vilket främst beror på rådande arbetsmarknadsläge.

Övrig verksamhet

Övrig verksamhet/ omstrukturering (mnkr)	Budget 2017	Budget 2018	Jmf budget 2018-2017	Prognos 2017	Bokslut 2016
Intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostnader	0,0	1,5	1,5	0,0	0,0
Netto	0,0	1,5	1,5	0,0	0,0

Till övrig verksamhet har 1,5 mnkr fördelats från samtliga verksamheter för omstruktureringkostnader, och övriga oförutsedda kostnader inklusive en förvaltningsgemensam buffert.

Maskiner och inventarier

Stadsdelsnämnden har tilldelats en budget för investeringar av maskiner och inventarier om 0,9 mnkr. En investering är, enligt stadens anvisningar, en anskaffning av en anläggningstillgång med ett värde över ett basbelopp och ett bestående värde i tre år eller mer. Driftbudgeten belastas sedan med kapitalkostnader under anläggningstillgångens beräknade livslängd.

Kapitalkostnader inom maskiner och inventarier	
Belopp i tkr	Prognos
Avskrivningar	
Politisk verksamhet och gemensam administration	22,5
Individ- och familjeomsorg	17,5
Infrastruktur, stadsmiljö, skydd	31,0
Förskoleverksamhet och fritidshem	207,5
Äldreomsorg	287,5
Stöd o service till personer m funktionsnedsättning.	10,0
Internränta	
Politisk verksamhet och gemensam administration	1,0
Individ- och familjeomsorg	1,0
Infrastruktur, stadsmiljö, skydd	2,7
Förskoleverksamhet och fritidshem	14,5
Äldreomsorg	25,0
Stöd o service till personer m funktionsnedsättning.	1,0

Kapitalkostnader inom maskiner och inventarier	
Totalt:	621,2

Kapitalkostnader för maskiner och inventarier ska täckas inom ordinarie budget för respektive verksamhet, totalt 621 tkr.

Investeringar

Nämndens totala investeringsbudget uppgår till 9,6 mnkr. Investeringsbudgeten för maskiner och inventarier är 0,9 mnkr. Investeringsbudgeten för parkinvesteringar uppgår till 8,7 mnkr, varav 2,7 mnkr avser mindre parkinvesteringar och 5,0 mnkr avser lekparken Apelsinen, 0,5 mnkr avser Örby slotts plaskdamm och 0,5 mnkr avser reinvesteringar.

Nämnden ansöker om budgetjustering med 4,35 mnkr till klimatinvesteringar. Se vidare under rubriken *Budgetjusteringar*.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Ej aktuellt.

Resultatenheter

I enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning ska resultatenheter definieras och fastställas i nämndens verksamhetsplan. Förvaltningen har utformat överenskommelser med resultatenhetscheferna där gällande regler för resultatenheter framgår.

Stadsdelsnämndens resultatenheter visas nedan.

Resultatenheter 2017	
Förskola	
Resultatenhet 1	Akleja, Vågavilja, Långsjö, och Rödkulla
Resultatenhet 2	Lillskogen, Matrisen, Älvskogen och Solkatten
Resultatenhet 3	Baltazar, Snöripan och Muminstugan
Resultatenhet 4	Skogsgläntan, Trollsländan, Eken och Öppna förskolan
Resultatenhet 5	Citrusgården, Prästängen och Solängen
Resultatenhet 6	Sjöstjärnan, Sylvester och Äppelängen
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	
Utförare inom LSS-området	Brännkyrka gruppbostad
	Folkparksvägens gruppbostad
	Kvarnstugans gruppbostad
	Sjöholmens gruppbostad
	Sulvägens gruppbostad
	Folkparksvägens serviceboende
	Långsjöns dagliga verksamhet
	Glasfibergratan serviceboende(ny 2018)

Resultatenheter 2017	
Fritid	
Enheten för fritid	

Förskolornas resultatenheter får ersättning utifrån antal inskrivna barn i förskolan. Därutöver får resultatenheterna riktade medel för barn med behov av särskilt stöd. Föreslagen pengnivå 2018 i Älvsjö stadsdelsnämnd uppgår till 80 procent av förskoleschablonen. Pengen redovisas i bilaga *Ersättning till enheterna*. Budgeten för Öppna förskolan fastställs i samband med att nämnden beslutar om verksamhetsplan och budget för respektive år.

Utförare inom LSS-området erhåller ersättning motsvarande den av kommunfullmäktige fastställda LSS-pengen. Ersättningen redovisas i bilaga 2.

Budgeten för enheten för fritid fastställs i samband med att nämnden beslutar om verksamhetsplan och budget för respektive år. I enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning ska resultatenheter definieras och fastställas i nämndens verksamhetsplan. Förvaltningen har utformat överenskommelser med resultatenhetscheferna där gällande regler för resultatenheter framgår.

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Ej aktuellt.

Budgetjusteringar

Stadsdelsförvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden ansöker om följande budgetjusteringar:

Budgetjusteringar	Tkr
Medel för kompetensutveckling	470,2
* Ledarskapsutveckling	200,0
* Utveckla kvalitetsarbetet	61,6
* Kompetensutveckling inom den palliativa vården	168,6
* Social dokumentation i Parasol	40,0
Medel för giffri förskola	1000,0
Medel för naturreservat	2000,0
Budgetjusteringar investering	Tkr
Trygghetsskapande teknik för äldre	500,0
Klimatinvesteringar	4350,0

Inga av ovanstående budgetjusteringar är inkluderade i redovisad nämndbudget. Om de inte beviljas blir aktiviteterna heller inte utförda då de inte ryms inom ordinarie budget.

Medel för kompetensutveckling

Nämnden ansöker om 200 tkr för ledarskapsutveckling för chefer inom äldreomsorgen. Arbetsledarna inom äldreomsorgen behöver stöd i sin roll som arbetsledare och syftet med utbildningen är att skapa trygga ledare som i sin tur ger en stabil verksamhet.

Nämnden ansöker även om 61,6 tkr för att utveckla kvalitetsarbetet inom verksamhetsområdet äldre, funktionsnedsatta och socialpsykiatri. Det finns behov av att hitta effektiva strategier, metoder och hjälpmedel för att nå tillfredsställelse hos våra invånare/medborgare och god kostnadseffektivitet. Syftet med utbildningen är att skapa en effektiv verksamhet med största möjliga nytta.

Nämnden ansöker vidare om 168,6 tkr för kompetensutveckling inom den palliativa vården. För att ge god palliativ vård krävs kunskap, engagemang och stöd till de som vårdar vilket uppnås genom att ge omvårdspersonal spetskompetens om allmän palliativ vård. Syftet med utbildningen är att öka förutsättningarna för att tydliggöra, förbättra och kvalitetssäkra en god och säker palliativ vård.

Nämnden ansöker om 40,0 tkr för att få ökade kunskaper i att dokumentera digitalt. Kunskap om vad som ska dokumenteras finns men saknar kunskap om hur det ska dokumenteras i Parasol.

Nämnden ansöker budgetjustering om totalt 470,2 tkr för kompetensutveckling (KUS).

Medel för giffri förskola

Nämnden ansöker om 1,0 mnkr för att kunna genomföra de åtgärder som krävs för att uppnå nivå 2 i Kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola. Det innefattar utbyte av husgeråd med non-stick beläggning och plastartiklar, gamla lekkuddar och soffor stoppade med skumgummi samt skötbäddar av PVC.

Medel för naturreservat

Nämnden begär budgetjustering för ytterligare åtgärder i naturreservat Älvsjöskogen med 2000 tkr. I Älvsjöskogens naturreservat fortgår arbetet med att rusta motionsspåren och förbättra skyltningen och belysningen. Naturmarksvården görs enligt naturreservatets skötselplan.

Investeringar*Trygghetsskapande teknik för äldre*

Nämnden ansöker ökade kostnader om 0,5 mnkr för investering i internt trygghetslarm till Solberga vård- och omsorgsboende, Kristallgårdens vård- och omsorgsboende och Älvsjö servicehus. Det har varit problem med de interna trygghetslarmen som nu används då de är otidsenliga och inte är anpassade efter verksamhetens behov. Upphandlingen som genomfördes med i samverkan med flera andra stadsdelsförvaltningar och med stöd av serviceförvaltningen slutet av 2017 har blivit överprövat och prognosen är att upphandlingen inte kommer att kunna slutföras under 2017 utan kommer att slutföras under 2018.

Klimatinvesteringar

Nämnden ansöker budgetjustering om 50 tkr för klimatinvesteringar miljöanpassade. Elcyklarna kan antas ha medverkat till att bilåkandet minskat, speciellt under sommaren och hösten.

Nämnden ansöker budgetjustering om 3000,0 tkr för Bergtopskärret, vilket är en större park i Långsjö som under många år haft stora problem med konstant stående vatten som inte infiltrerar i marken.

Nämnden ansöker budgetjustering om 1300,0 tkr för att byta ut till skräpkorgarna till solcelldriven komprimering och styrning av tömningen för dessa.

Nämnden ansöker budgetjustering om totalt 4350,0 tkr för klimatinvesteringar.

Omslutningsförändringar

Omslutningsförändring (mnkr)	Kostnader	Intäkter
Nämnd- och förvaltningsadministration	0,7	0,7
Hysesintäkter förvaltningshuset		
Individ- och familjeomsorg exklusive socialpsykiatri	34,5	34,5
Intäkter ensamkommande flyktingbarn, hyresintäkter		
Socialpsykiatri	1,8	1,8
Avser försäljning till andra SDN och kommuner, boendehyror och egenavgifter		
Förskoleverksamhet	1,0	1,0
Avser försäljning till andra SDN och kommuner		
Äldreomsorg	80,0	80,0
Avser försäljning till andra SDN och kommuner, boendehyror och egenavgifter		
Funktionsnedsättning	24,8	24,8
Avser försäljning till andra SDN och kommuner, boendehyror och egenavgifter		
Arbetsmarknadsåtgärder	1,2	1,2
Avser OSA och visstidsanställningar		
Ekonomiskt bistånd	1,2	1,2
Schablonersättning		
Barn, kultur och fritid	0,6	0,6
Avser föräldraavgifter för sommarkollo		
Summa	145,8	145,8

I den tilldelade budgetramen ingår endast kostnader och intäkter för nämndens egen verksamhet. Utöver dessa har nämnden kostnader och intäkter för andrahandsuthyrning av lägenheter inom socialpsykiatri, äldreomsorg och funktionsnedsättning samt ökade kostnader och intäkter för verksamhet som säljs till andra nämnder, kommuner och externa parter. Omslutningsförändringar redovisas om sammanlagt 145,8 mnkr.

Medel för lokaländamål

Älvsjö stadsdelsnämnd beräknar erhålla cirka 1,1 mnkr i bidrag för höga hyror inom förskolan 2018.

Övriga ekonomiska redovisningar

Kvalitetsarbete

Grunden för nämndens kvalitetsarbete är stadens budget och stadens program för kvalitetsutveckling samt stadsdelsnämndens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete i socialtjänsten. Nämnden uppmuntrar fler verksamheter inom förvaltningen att delta i Kvalitetsutmärkelsen som en del av kvalitetsutvecklingsarbetet. Genom att ha flera examinatorer får förvaltningen kunskap, inspiration och idéer som kan användas i verksamhetsutveckling.

Chefer och medarbetare uppmuntras även att besöka stadens mäsas för goda exempel för att ta del av andra verksamheters erfarenheter och projekt. Förvaltningen kommer att delta med en egen monter med goda exempel.

Förskoleverksamheten

Med utgångspunkt i läroplanen och kommunfullmäktiges budget samt föregående års kvalitetsredovisning revideras förslaget till nämndmål, förväntade resultat och indikatorer för förskolan. Stadsdelsnämnden fastställer dessa i samband med beslut om verksamhetsplan och budget. Nämndmålen täcker in vart och ett av läroplansområdena; *normer och värden, utveckling och lärande, barns inflytande, skola och hem* samt *samverkan med skolan*. Till läroplansområdena kopplas också nämndmål gällande kultur och eget skapande, klimat- och miljöanpassning samt demokrati och inflytande.

Förskoleenheterna arbetar i sina verksamhetsplaner fram enhetsspecifika mål med tillhörande förväntade resultat, arbetssätt, resursanvändning och planer för uppföljning och utveckling. Enhetsmålen utgår ifrån nämndens mål. Varje förskoleenhet skriver in de enhetsmål som vänder sig till brukarna i sina kvalitetsgarantier för året. Slutligen fastställs dessa av stadsdelsnämnden.

Förskoleenheterna beskriver i sina kvalitetsredovisningar hur det systematiska kvalitetsarbetet är organiserat inom respektive förskola och för hela resultatenheten. Det finns en tydlig systematik i enheternas kvalitetsarbete och pedagogerna är delaktiga i exempelvis utvecklingsgrupper, kvalitetsgrupper och forum för avdelningsansvariga. Varje förskola genomför en utvärdering av sitt arbete och beskriver vilka enhetsmål och förväntade resultat man uppnått och hur man nått dessa. Som underlag för självvärderingen används bland annat reflektionsprotokoll, pedagogisk dokumentation, barnintervjuer, förskoleundersökningen och självvärderingsmaterialet för indikatorn *Personalens bedömning av förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling*. Förskolepersonalen lägger stort fokus på behovet av att följa upp vad barnen får ut av verksamheten för att kunna förändra och utveckla den.

Verksamhetsområdeschefen genomför, tillsammans med utvecklingssekreteraren, resultatdialoger med samtliga sex enheter där förskolechef, pedagogisk ledare samt personalrepresentanter från förskolorna deltar. Analysen från dessa resultatdialoger liksom

enheternas kvalitetsredovisningar ligger till grund för Älvsjös kommunala förskolors kvalitetsredovisning som redovisas i nämndens verksamhetsberättelse.

Enheternas kvalitetsredovisningar håller en allt högre kvalitet år efter år. De förväntade resultaten har medfört att förskolorna på ett mycket tydligare sätt redogör för sina resultat och sin måluppfyllelse. Enheterna är tydliga med vilka specifika metoder som används för att följa upp olika enhetsmål. Kvaliteten i bedömning och analys av resultaten har också blivit högre. Bedömningen av likvärdigheten mellan förskolorna granskas mer ingående sedan 2014.

Socialtjänsten

Enheterna bedriver ett systematiskt förbättringsarbete för att utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Genom sammanställning, analys och dialog av inkomna avvikelser, riskanalysen och identifierade risker och resultat i egenkontrollen identifieras åtgärder (till exempel ändring av rutiner) för att säkra enhetens kvalitet. Medarbetarnas delaktighet säkras genom dialog på arbetsplatsträffar (APT) och planeringsdagar.

Egenkontrollen innebär att chefen kontrollerar att verksamheten följer de lagar, föreskrifter och riktlinjer som styr verksamheten. Egenkontroll är en systematisk uppföljning av den egna verksamheten och kontroll av att den bedrivs enligt de processer och rutiner som ingår i verksamhetens ledningssystem. Egenkontroll är en intern granskning av att den egna verksamheten uppnår ställda krav och mål.

Kvalitetsberättelsen redovisas som enhetens verksamhetsberättelse. En sammanställning görs för;

- inkomna avvikelser
- genomförd egenkontroll och internkontroll
- resultat från verksamhetsuppföljningar, revisioner och tillsyn under året.

Äldre, funktionsnedsatta och socialpsykiatri

Beslut, insatser och verksamheter följs upp inom verksamhetsområdet. Genom uppföljning får förvaltningen och verksamheterna kunskap om utvecklingsområden, styrkor och svagheter för att styra mot arbetssätt och insatser som har hög kvalitet. Verksamhetsuppföljningen omfattar verksamheter i stadsdelsnämndens egen regi samt ett antal externa utförare som har ramavtal med Stockholms stad. Uppföljningen omfattar; uppföljning enligt stadsgemensam mall oavsett regiform, uppföljning av entreprenadavtal, brukarundersökning, fokusgrupp, individuppföljning, patientsäkerhetsberättelse, hälso- och sjukvårdsindikatorer, sammanställning och analys av inkomna avvikelser, synpunkter och klagomål. ILS-uppföljning av mål, indikatorer och aktiviteter.

Enheterna bedriver ett systematiskt förbättringsarbete för att utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Genom riskanalyser, egenkontroller, att ta emot och utreda klagomål och synpunkter identifieras åtgärder för att säkra enhetens kvalitet. Medarbetarnas delaktighet säkras genom dialog på bland annat arbetsplatsträffar och planeringsdagar.

För att få en mer gemensam och heltäckande bild av de olika uppföljningar som genomförs har stadsdelsförvaltningen ett kvalitetsforum där olika professioner som arbetar med kvalitetsuppföljning ingår såsom verksamhetsområdeschef, verksamhetsutvecklare och medicinskt ansvarig sjuksköterska.

Stadsdelsförvaltningen kommer fortsätta under 2018 att kontinuerligt bjuda in de externa

utförarna i Älvsjö till dialogmöten för att utveckla verksamheterna. Mötet utgår från verksamheternas resultat av genomförda uppföljningar.

För att få ytterligare kunskap kommer förvaltningen 2018 fortsätta med fokusgrupper för att på ett kvalitativt sätt ta reda på vad som är viktigt att utveckla och förbättra inom verksamhetsområdet utifrån brukarens perspektiv.

En brukarenkät kommer att skickas ut under våren till alla äldre som har beviljade insatser från äldreomsorgen i Älvsjö. Frågorna i enkäten är grundade på en sammanställning och analys av 2017 års inkomna synpunkter och klagomål.

Samtliga verksamheter inom egen regi har lokala ledningssystem.

Övrigt

Digitaliseringsfrågor

Under 2017 antogs *Strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad* och under perioden väntas kommunfullmäktige besluta om ett sammanhållet program för digitalisering. Digitaliseringen ska drivas av verksamheterna och bidra till ökad livskvalitet för stockholmare, goda arbetsvillkor för medarbetarna och det bästa klimatet för företaget. Den digitala utvecklingen skapar många möjligheter att utveckla staden och ger samtidigt helt nya förutsättningar. I dagens medielandskap är det lätt att kommunicera, sprida information, och åsikter. Stadsdelsnämndens verksamheter arbetar idag digitalt inom många områden och kommer att ha ett flertal nya spännande digitala utmaningar under 2018 som t ex skolplattformen och nya avtal inom stadens gemensamma IT-service vilket kommer att medföra ett omfattande utvecklingsarbete under 2018.

Dataskyddsförordningen. Den 25 maj 2018 ersätts personuppgiftslagen (PUL) av en gemensam Dataskyddsförordning (GDPR) för EUs medlemsländer. För stadsdelsnämnden kommer det att krävas ett omfattande utvecklingsarbete med inventering av register samt utbildnings- och informationsinsatser och revideringar av riktlinjer och rutinbeskrivningar. Under 2018 kommer stadsdelsnämnden fortsätta arbetet med att ge verksamheter utbildning för att öka förståelsen för vikten av arbetet med informationssäkerhet och informationsklassificering av system.